

SLOVENEK

Velja po pošti:

celo leto naprej K 26.—
pol leta " " 13.—
četrt leta " " 6-50
en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

celo leto naprej K 22-40
pol leta " " 11-20
četrt leta " " 5-60
en mesec " " 1-90

pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenišli nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Današnja številka obsega 14 strani.

Gospodarski program Kranjske.

Vlada je bila po raznih dogodkih prisiljena se ozreti na južne pokrajine, zlasti na Dalmacijo in Istro. Stoletna zanemarjenost in vsestranska zaostalost teh dežel za drugimi kronovinami se ni dala več zamolčati, in tudi izgovor, da sta to »pasivni deželi«, ki sta itak v breme drugim bogatejšim deželam, se je moral umakniti splošno-državnemu oziru, ki zahteva, da država tudi kaj žrtvuje, da se morejo dvigniti zaostali kraji, ki sami iz sebe ne morejo zmagati potrebnih izdatkov za velike zgradbe in melioracije.

Prvi sad tega spoznanja je bil gospodarski program za Dalmacijo. Težišče Avstrije se pomika proti jugu in ozir na morebitno vojsko z Italijo in na Balkanu je prisilil državo, da okrepi one kronovine, ki so ji naravna bramba ob meji. Za Dalmacijo je prišla Istra, za katero se je sestavil program, ki se ima izvršiti v 15 letih in ki obsega cestne gradbe, vodovode, železnice, obrt, pomorske zgradbe, pošte, brzogaje, regulacije, melioracije, združništvo itd. Vlada je pripravljena z večjimi vsotami podpirati vse naprave, ki so v sedanjih razmerah predpogoji za večji kulturni razvoj. K Istri je pritegnila tudi Goriško in se je določil zanjo precej obsežen program. Potrebno je pa, da se ta program razširi tudi na Kranjsko. Saj je Kranjska topografično in etnografično zvezana z Istro in z Goriško in tvori z njima eno celoto tako, da je za uspeh državne akcije v Istri, Goriški in Dalmaciji neobhodno potrebno, da se dvigne Kranjska. Ravno iz Kranjske prihaja najmočnejši impulz že sedaj v južne pokrajine, in bilo bi za gospod. in kulturni napredek celega juga neprecenljive važnosti, da se tukaj omogoči hitrejša napredovanje.

Zato je pa potrebno, da se v to veliko državno akcijo pritegne tudi Kranjska. Naši državni poslanci so že sprejeli to misel, ki se nam zdi največjega pomena. Gre se nam tu v prvi vrsti za nekatere velike naprave, ki so neobhodno potrebne, pa jih ni mogoče izpeljati brez izdatnega sodelovanja države. Za gospodarstvo je neobhodno potrebna preskrba z vodo za tri velike komplekse, ki se zdaj ne morejo razviti ravno zaradi tega poimanjkanja. To so Suha Krajina, Notranjska in Bela

Krajina. Dalje potrebujemo cestnih zgradb, mostov, melioracij travnikov in planin in celo vrsto drugih naprav, ki jih ne bi zmagala dežela nikdar iz lastne moči, a so neobhodno potrebne za razvoj dežele.

Treba bo sestaviti vse te zahteve, da bomo imeli pregled čez to, kar se naj izvrši v naši deželi. Od države pa moramo zahtevati, da tudi ona podpira naš gospodarski program. Dr. Lampe.

Kmečke zveze kot politična društva.

Trdne politične organizacije nam je potreba za naš slovenski kmečki stan, naše ogromne kmečke čete so še vse premalo organizirane. Niti zelena Stajerska, ki nekako prednjači v tem oziru, nam še ne more dati dovolj jasne slike, na kateri bi videli vse kmete zbrane v svojih političnih društvih, niti Kranjska nam ne more nuditi izgotovljene slike, na kateri bi se jasno pokazala politična organizacija našega kmečkega stanu. Še bolj kakor te dve deželi, so v politični organizaciji zaostale druge dežele slovenske, in le majhen del slovenskih kmetov je dandanes združen v politični organizaciji. Zato pa je dandanes prva in glavna potreba, da se naše pošteno slovensko kmetstvo ljudstvo združi v velike in male politične organizacije, v eno trdno, dolgo vrsto, ki bo stala neomajano na braniku za svoje politične in stanovske pravice.

In kdo je v prvi vrsti poklican, da združi, organizira in poduči naše kmete, da jih postavi v bojno vrsto za svoje pravice? — Nihče drugi kakor naše kmečke zveze. V vsakem večjem kraju, kjer še ni kmečke zveze, naj naši somišljeniki skrbijo za to, da se prej ko mogoče taka ustanovi, ker ravno kmečke zveze so ona središča, okrog katerih se naši kmetje lahko zbirajo in shajajo, kmečke zveze so in naj bodo oni tabor, v katerem naj se posvetuje naš kmet o svojih stanovskih pravicah. Kmečke zveze naj bodo oni šotor, v katerem naj se združujejo naši pošteti krščanski kmetje, da si pridobijo in izvojujejo pravice in ugled, ki ga potrebujejo pred drugimi stanovci. V kmečkih zvezah naj se bje boj za naše politične pravice in gospodarske interese. Tukaj naj se razvije vse naše politično življenje in odtod naj

izhajajo vse zahteve in želje, ki tarejo našega teptanega kmeta na deželi.

Da pa se bo to tudi res izvršilo, zato je treba, da je naš kmet tesno združen v svojih stanovskih organizacijah, v kmečkih zvezah. Vsak okraj, vsaka večja vas mora imeti svojo kmečko zvezo, oziroma vsaj pododbor kmečke zveze in vsaka vas ali selo naj ima natančno razdeljene svoje kmečke zaupnike, ki so ob času potrebe rade volje pripravljeni storiti vse, če se gre za kmečke koristi, ki so vselej in povsod na svojem mestu in se ne bojijo žrtve za svojo lastno korist in korist bližnjega, ki se bode morebiti še-le v bodočnosti pokazala.

V kmečkih zvezah naj se širi, vzbujajo in vtrjuje stanovska zavest v kmetih, v kmečkih zvezah naj se goji in utrdi ljubezen do domovine, naše lepe slovenske zemlje, v kmetstvih zvezah naj se pokaže in razloži našim kmetom, koliko bogastva in naravnih zakladov še hrani prelepa naša dežela, ki je bila vedno in vsikdar zvesto udana do naše presvitle cesarske rodbine.

Dà, namen, delokrog in cilj naših kmečkih zvez so lepi, vzvišeni in zares važni za naš kmečki stan. Delokrog kmečkih zvez je obsežen, dà, skoro prevelik, a z vztrajnim delom in nesebično požrtvovalnostjo se dà vse doseči in izvršiti. Kmečke zveze le tedaj izvršujejo svojo lepo nalogo, ako se vedno gibljejo, ako vedno pazijo na to, da se življenje v zvezah vrši v vedni dotiki z dnevnimi vprašanji, ki so važna in odločilna za naše javno življenje, ki so posebno velikega pomena za kmečko blagostanje. In tukaj imajo kmečke zveze v prvi vrsti dolžnost in sveto nalogo, da se poslužijo vseh zakonitih pripomočkov, ki služijo razvoju in procvitu kmečkega stanu. Kmečke zveze se morajo pridno in vestno udeleževati volilnih shodov in bojev za državni in deželni zbor, one morajo gledati, da dobi njih okolica dobre, vrle in zanesljive poslance, ki bodo vedno le na podlagi krščanskih načel in stremljenj zastopali odločno korist kmečkega stanu in ki bodo prvi braniki naših narodnih in verskih svetinj.

Kmečke zveze morajo ob času volitev prirejati v svojih okrajih volivne in poučne shode, na katerih se ljudstvu razloži, kolikega pomena so dobri poslanci, ki odločujejo v zakonodavnih zastopih bodisi v dež. bodisi v drž. zboru. Na takih politično-poučnih shodih se mora ljudstvu tudi

razložiti pomen občinskih zastopov, pomen krajinšolskih svetov in zdravstvenih odsekov. Na teh zborovanjih naj se izražajo želje in zahteve, prošnje in spomene, v katerih se opozarja na važne potrebe kmečkega stanu in v katerih naj se trdno in odločno branijo pravice kmečkega stanu. Kmečke zveze naj podučujejo naše kmete o koristih in pravicah kmečkega stanu sploh, one naj pa tudi vedno javno in glasno razkrivajo rane in slabosti naših oratarjev.

Kmečke zveze naj pa skrbijo tudi za lepo, pravno družabno življenje, ki naj se giblje in razvija na podlagi krščanske vere in njenih šeg in naprav. Kmečke zveze naj skrbijo, da dobijo njih člani v roke dobre knjige in časnike, da se širi med njimi duševna prosveta in izobrazba. Zato naj se prireajo v vsakem kraju podučna predavanja, ustanavljajo naj se kmečke knjižnice, čitalnice in razna druga kmečka društva, ki širijo in pospešujejo duševno in gospodarsko izobrazbo, ki so temelj in središče duševne probuje, ki so središče duševnega, političnega in gospodarskega gibanja in življenja. — Ako bodo naše kmečke zveze v tem smislu delovale, potem se bode naše javno politično življenje prelepo razvilo, potem bodo imeli naši poslanci lažje delo in bodo uspešnejše lahko zastopali kmečke koristi, a vi kmetje pa boste dosegli mnogo dobrih sadov, ki vam bodo plačilo in nagrada za vašo samopomoč, ki vam bodo pa tudi v čast in ponos, da ste to sami dosegli s svojo delavnostjo, vztrajnostjo in požrtvovalnostjo. Zato v boj in na delo, kmečke zveze, za svoje pravice in koristi.

Tajništvo S. L. S.

naznanja in vljudno prosi, da bi se vsa pisma, ki vsebujejo informacije, želje in prošnje do S. L. S., naslavljala naravnost na naslov: »Tajništvo S. L. S. v Ljubljani, Katol. tiskarna.« — To velja vsem zaupnikom, somišljenikom S. L. S., kakor tudi vsem »Kmečkim zvezam«. — Obenem »Tajništvo S. L. S.« vljudno prosi, da bi vse kmečke zveze blagovolile poslati imenik odbora oziroma načelstva, kakor tudi seznamek vseh zaupnikov po posameznih krajih. Isto željo in prošnjo ponavlja »Tajništvo S. L. S.« tudi do vseh drugih naših zaupnikov in somišljenikov po deželi. — Konečno pre-

glasom razbite harmonike zahreščal nad Juanom:

»No, sosed, saj je že čas.«

Katra pa stopi pred svojega moža in pravi odločno: »On danes ne pojde nikamor, vi pa lahko hodite, odkoder ste prišli!«

Malalma se popne za dva koraka naprej in odgovori zelo mirno: »Jentaj no, Katrica! vi ste zares izborna ženica!« — Potem pa zapiči svoje gadje oči v Juanantonia in pripomni sarkastično, napevši svojo strelco na nepokrito stran:

»Sosed, pa ti možakar se pustiš tako muštrati od svojega babavsa?«

»Jaz?« vzklikne razjarjen mož, ki ni nikakor pustil, kakor i drugi slabotni značaji, da bi mu kdo predbical slabosti, potegne Katri klobuk iz rok in izgine za voglom, ne da bi zinil besedico.

Prebrisan Malalma mu je bil koj za petami, vendar je še preje, obrnivši se proti ženi, zavpil:

»Gospa, ali se menda bojite za vašega moža? Želite, da mu pomagam?«

»Kar si jaz želim, je to, da se mi nikdar več ne prikažete tu, s svojim čifutskim obrazom, ki je duhal slanino na veliki petek.« je odgovorila Katra besno.

Malalma se je glasno zasmeljal in izginil, drobeč tisto znano popevko:

Štiristo bab in tristo papig,
to je uprav peklenski krik...

LISTER.

Malalma.

Prevel Fužinski.

Težka, omamna soparica je ležala, nalik debeli, svinčni plasti nad ondodnim krajem: možki so se podili semintod, popuščali svoja dela pred določenim časom ter se zbirali v gruclah, ki so potem polagoma spele in se shajale v krčmi soseda Malalme. Tudi ženske so bile zelo razburjene, stiskale so glave v klopčice in hodile poizvedovat iz Malalmove krčme, kaj da se godi v hiši zdravnika Don Juana Sincabeza. Pred hišo je nevoljno cepetal sloki, čili arabec, prav gizdalinske oprave, poleg njega pa je ponižno in dremotno, udano v svojo usodo, kinkalo uborno, kmečko kljuse. Konjema so izza sedla kukala svetla bodalca in dolge karabinke.

Vse vprek in vsepovsod je odmevalo ozračje boječih vprašanj, rezkih odgovorov in neštetih vzklikov presenečenja, strahu, srda in upanja; iz vsega vrišča pa je vedno šumelo na uho ime: Lopez.

Lopez je tu! — so pripovedovali možakarji, na čijih obrazih sta se zrcalila strah in upanje, dočim so ženske prestrašene, zlovoljno vikale:

»Bes ga lopnil! Strela naj bi ga zrušila!«

Pri zadnji hiši, koncem tistega kraja, pa je mož kuštravil las upiral svoje stasito telo ob figovo drevo, po katerem se je bilo popelo in vzpenjalo gosto vejevje obilnate buče z onim gracioznim zaupanjem, s katerim objema malo dete ljubljene deda. Mož je zamišljeno zrl predse in z malo šibico tolkel po hlačnicah.

Na pragu hiše pa je sedela tenka in živahna ženica, držeč pod komolcem možev klobuk. Oči so se ji nekako mrzlično iskrale in razodevale, kako njena notranjost gori in kipi razburjenja.

»Pravim ti, Juanantonio, da mi ne pojdeš kam,« je menila s povzdignjenim glasom brumna ženica. »Oni gospod Don Juan, kateremu se ravno tako poda dohtarski naslov, kakor tebi škofova kapa, in potem pa tisti prebiti Malalma, te še navsezadnje upropastita. Kaj neki tebe briga, če gospodari nad deželo kralj ali car? Zares, jed, ki je še surova, — pusti, da se lepo počasi skuha.«

»Kaj? mene da bi ne brigalo? Le počakaj, Katra, da pridejo naši, in potem bo veselo tudi tvoje srce. . . Doktor Juan je govoril, in on se ne laže. . . In če bi ti vedela, kako smo vse lepo pripravili. . . Boš že videla, da nas potem ne bo več tlačilo kakor mōra toliko gorjā in bede. . .«

»Oh, ti ljubi Bog!« je zatarnala žena. »Ker ti je uprav ta doktor Juan natvezil in obljubil bogvč kaj, pojdi in na njegovo besedo zajemaj z rešetom vođe iz vodnjaka. . . Kar pa bo res napravil ta presneti dohtar, bo to, da ti spodnese z nogo lestvo, ko boš gori, ali pa ti nemara stisne v roko konopec za vislice. Beži, beži Juan, in pomisli, da, če se mi reveži potimo na zunaj, se bogatini potijo znotraj! Kaj se še nisi prepričal, da so radi denarja v večnih skrbih in niso nikdar zadovoljni? Pa še nekaj! Počemu so na svetu revni in bogati, ako ne, da si pomagajo eden drugemu? . . . Bogatini si pomagajo v nebesa z miloščino, ki jo želijo ubogim, le-ti pa s potrpljenjem, ki ga morajo imeti. Če pa je tudi kakšen samopašnež, kojemu bje tigrovo srce v prsih, ta naj sam dobro pazi in gleda na to, kako se bo rešil: kajti nad nami caruje gospod Bog, za nami pa kima smrt, sodba, pekel in nebesa. . . Torej, Juan, ubogaj, in nikar ne hodi v hišo tistega dohtarja Sincabeza, kjer ti polnijo glavo s puhlicami, srce pa s srdom.«

»Ampak, Katra, obljubil sem!«

»Ta je lepa! Ker si torej obljubil, si zadrgeš sam vrat. . . ; če radi ene besede. . .«

A ni mogla dokončati stavka, kajti zastala ji je beseda v ustih, ko je zagledala tistega spaka Malalma, ki je s počenim

vljudno prosi »Tajništvo S. L. S.«, da bi vsi zaupniki blagovolili novo tajništvo podpirati s točnimi, hitrimi in važnimi, res stvarnimi informacijami. Tudi tajništvo bo skušalo vsem postreči s točnimi in brzimi odgovori in pojasnili.

Pismo z Bleda.

Razmere pri pošti in še marsikaj drugega. Tukajšnji c. kr. poštni urad ima naravnost provokatorično na pročelju hiše in na vratih samonemški napis. Samo na poštni tabli je — seveda na drugem mestu! — že čisto zamazan star slovenski napis. Zahtevamo odločno, da se napravi tudi na hiši in na vratih dvojezični napis, in sicer slovenski na prvem mestu. Če pa lastnik hiše tega ne dovoli, naj poštni urad vzame druge prostore v najem. Saj nismo v rajhu! Poštni lokal je sploh premajhen. Ne vemo tudi, zakaj se je g. Wölflingu vzela prodaja pisemskih znamk — ali pa jo je on sam odložil? Zakaj je potem ni dobil drugi? Sedaj se dobe znamke le na pošti. Zakaj to? Tudi je premalo osebja na pošti v poletnem času. En uradnik ima prodajo znamk, telegrame, poste-restante-pisma in oddajo rekomandiranih pisem! Drugi zopet ima prejem in oddajo vozniških pošiljatev! Tako se zgodi, da mora človek včasih čakati po pol ure, predno pride na vrsto! Ali ima poštni urad le zato ta lokal v najemu, da podpira zagrizenega nemškutarja, ki je lastnik hiše? Kedo pa plačuje na Kranjskem največ davka — ali nemški privranci? Ne vemo tudi, kakoli so gg. pri poštni direkciji v Trstu toliko nepraktični in zakaj se nič ne zgodi za komoditeto našega zdravšišča? Seve mi nismo Nemci ali Italijani! Poštni voz vozi še vedno v Lesce! Mimo nas pa drdajo na sever in na jug — brzovlaki! Da, niti pisma se ne oddajo pri vlakih na postaji Bled! O, kaj še! Iz trušice na postaji Bled se pobero pisma 4krat na dan po poštнем selu, potem romajo na pošto v Želeče, potem jih pa 2krat ali 3krat na dan peljejo počasi na postajo v Lesce! O, Abdera! Pa tudi vse vožne pošiljatev od drugod pridejo še vedno na postajo Lesce, tako da moramo za dostavljanje plačati 2 do 4 krone, dočim bi nas dostavljanje z blejskega kolodvora stalo le eno krono — 1 K 60 v. l. Pa vse pritožbe so bob v steno!

Prosimo torej prav uljudno gospoda poslanca Pogačnika, naj se sam prepriča o teh razmerah in potem stori na Dunaju korake, da se te neznosne razmere sanirajo. Hvalo mu bodo vedeli domačini in tujci! Nemškutarja na Bledu gre bujno v cvetje! Heil! Imamo zdravšiško komisijo, ki je v narodnih rokah, pa trpi še vedno samonemški napis na »Curhausu« in pred »Curparkom«. Bravo! Če že nečete napraviti dvojezičnega napisa napravite — francoskega! Ampak — abzug nemški napis! Zdravšiška komisija tudi nima novcev za slovensko zastavo, ki bi bila tako velika, kakor je cesarska? Zakaj to ponižanje naše slovenske deželne zastave? Zastavi naj bosta obe jednako veliki, cesarska in deželna! Tudi ne vemo, čemu obstoji naša zdravšiška komisija, če ne vzame sama v roke priredbe cesarske slavnosti? To je vselej višek zabave na Bledu, pa vselej se osnuje poleg zdravšiške komisije nekaj »Curcomite« ad hoc. — Čemu to? Menda vsaj ne zaradi tega, da imajo te slavnosti vsako leto nemški značaj! Ali res slavna komisija ni zmožna za te priredbe? Ali pa je slavna komisija tako ponižna, da odstopi takoj s pozorišča, ka-

kor hitro se par magnatom zljubi napraviti — »Curcomite«? Res junaško! Za letos nočemo razpravljati o tem, ker so dotični gospodje, ki so vsako leto v tem »Curcomite«, veliko storili za pogorelce in se vrše cesarske slavnosti letos v korist pogorelcem. Ampak to je vsako leto tako! Vsako leto se skriva zdravšiška komisija, ko nastopi »Curcomite«, vsako leto ista nemškutarija! To se nam zdi res nepotrebno. Torej domačini na noge! Čudno se nam tudi zdi, da je okrajno glavarstvo izdalo samonemški razglas glede novega cimentiranja ladij za prevažanje romarjev in tučev, a menda vendar nimajo tuji te obrti? — Občina ima tudi še vedno iz Peterneleovih časov — nemško - slovenski uradni pečat! Torej: Slovan povsod na dan. — Javno pohvaliti in priporočiti pa moram gospo Valtriny, posestnico hotela Toplice (Louisenbad), rodno Čehinjo, ki pri vsaki priliki razobesi poleg cesarske tudi deželno (slovensko) zastavo! In vendar ima ona vedno polno gostov! Tako je prav! Kaj ko bi jo posestnica hotela Mallner, rodno Slovenka, posnemala?

Kristan — zgodovinar.

V »Napreju« z dne 18. avgusta t. l. piše Kristan v notici »papež proti papežom«, da je papež Jan XXII., »kakor poročajo zgodovinarji«, v greh zapeljal 300 nun, da je imel v Bologni 200 »prijateljic« in da je prodajal cerkvena dostojanstva in posojeval denar na 60 odstotkov. — Ker zlasti med delavce in njih družine Kristan vsiljuje svoj »Naprej«, podamo v naslednjem, kaj piše zgodovinar dr. J. Weiss v svoji svetovni zgodovini, III. izdaja, 6. zvezek, stran 389, o značaju papeža Janeza XXII. Na omenjenem mestu beremo: »In vendar je imel značaj tega papeža mnogo lepih strani: živel je zase najskromnejše in najtreznejše, neprenehoma je bil delaven, ni bil le samo znamenit učitelj, ampak ter je ljubil znanstvo do zadnjega diha, bil je tudi prepričan, da je znanstvo dika cerkve, ter se je trudil, da bi procvitalo, ustanovil je vseučilišči Cambridge in Cahors; razširil je pravice vseučilišč Toulouse, Orleans, Oxford, Bologna, Perugia in Rim; napravil ni nobenega potovanja, niti na sprehod se ni peljal, ostal je vedno v Avignonu v svoji delavni sobi, a njegov pogled je obvladoval svet, v katerega je poslal nad 60.000 listin. Janez XXII. je na vso moč delal za razširjanje vere, občeval je z večino mongolskih knezov, njegovi odposlanci so prišli do Vzhodne Indije, kakor Peking, ustanovil je škofije v Sultanijah kakor v Tiflisu, kolegij v Armeniji, ter je podpiral kralja v vojski proti Saracenom; delal je z vnmogo za zopetno združenje grške in rimske cerkve. Križarsko vojsko, da bi osvojili sveste kraje, naj bi pokrila cerkev na njegove stroške, papež je nabral v ta namen znaten zaklad, francoski kralj je obljubil, da jo bode vodil. Razpor med Angleško in Francosko je pa preprečil križarsko vojsko. Janez je bil spreten denarničar, rota (papežev) najvišje sodišče« se je ustanovila pod njim. Finance, ki so bile v slabem stanju, odkar so bili boji med Welfi in Gibelini, in zlasti odkar je bila stolica preložena v Avignon, so bile urejene. Seveda vsled tega, ker so se narodi bali, da bi dajavne sveti stolici ne bogatila le francoski zaklad, ni bilo drugega pripomočka, nego da so se razširili letni prispevki na vso cerkev, komende, zvišale se takse. To in pa delitev prevelikih škofij je vzbujalo nevoljo. Prijatelji Ludovika, ki je sedaj zopet nastopil kot papežev sovražnik, so napadali Janeza XXII. posebno radi njegovega pojmovanja o gledanju Boga zveščali soditi kot krivoverca. Že se ga govorilo o splošnem cerkvenem zboru, ki naj bi sodil nad Jakobom iz Cahorsa, tu je smrt rešila papeža preganjanja dne 2. decembra 1334.: bil je 90 let star ter je največji med papeži avignonskimi. — Tonček, tako poroča nepristranska zgodovina o papežu Janezu XXII. O kakih zapeljanih nunah, o »prijateljicah« v Bologni na Laškem govoriti, je največja bedarija, ko Janez XXII. Avignona na Francoskem še zapustil nikdar ni. — Uboge Kristanove ovčice!

Iz reške doline.

Ko smo poročali v »Slovencu« o plodonosnem delovanju »Gospodarskega društva« v Trnovem, je strahovito zapeklo vse, kar se pri nas čuti »neodvisno« ali liberalno. Najhujše sta se zarepenčila seve »veleučena« bistriška moža in poslala v »Narod« otrobovezna dopisa. V prvem dopisu kažeta dopisnika le, da ju strahovito peče to, ker je naše ljudstvo spoznalo izkoriščevalni liberalizem. Javna tajnost je pa tudi to, da eden teh »neguje nežno«, a vročo željo, da bi se naše ljudstvo vendarle usmililo njega in ga izvolilo poslanecem! Ni čuda, da dopisnika tako »usmiljeno prosita« v »Narodu« vse tiste kruteže: Skrijance, dr. Kržišnike, Ravniharje, Perkane in še druge take, ki postavljajo coklje na tisti tir, kjer bi liberalna gospoda rada vozila svojo častiželjnost in ošabnost. O vi kruteži, zakaj se vendar ne usmilite teh dveh zapiščencev? Na druge, že večkrat ponavljane neresnice pa ne odgovarjamo več. Koliko so njihovi dopisi o pridigah istiniti, naj priča to, da dopisnika nikoli pridige ne poslušata! — Kakor smo že rekli, »Gospodarsko društvo« grozovito boli liberalne velikaše. Dopisnika pišeta, da pred gospodom Rudolfom ni bilo dveh strank. Saj mi smo sami pisali, da je naša dolina tedaj tičala v liberalnem jarmu, a potem je pa začel liberalizem rapidno padati in terorizem je večinoma ob tla! »Mi damo klerikalnim društvom 300 K, če dokažete, da so trgovci delali s 30 odstotki,« pišeta dalje. Malo nižje pa pravita: »Nikakor ne odobravamo društva, ki je tedaj v naših krajih bilo.« Kaj hudiča pa še hočeta »sodnih dokazov«, saj sama pravita, da je oderuštvo obstojalo. Naša posojilnica in »Gospodarsko društvo« pa sta oderuštvo ubila. Dokazovati dalje je nepotrebno. — Če bi pa mi hoteli razpravljati znane laži, bi pa zelo slabo ustregli nekaterim naročnikom »Slov. Naroda«.

Če ste liberalci tako uneti za narodov blagor, ne samo po časopisih, ampak tudi pozitivno, z delom, zakaj ste uničevali delo gospoda Rudolfa s pobijanjem oken in s tožbami, zakaj se mu niste pridružili in mu pomagali s svetom in delom, da bi imelo naše ljudstvo večje blagostanje!? Toda liberalizem se povsod giblje le v znamenju skrajnega egoizma! — Najbolje se pa kaže skrajna nelogičnost v tem, da »Narod« na eni strani kliče: »Snujmo zadruge«, dopisniki z dežele pa pišejo: »Če si obrtnik (t. j. trgovec), te uniči klerikalni bojkot.« Kako se to ujema? Da so vknjižena posojila na naših knežijah vedno večja, moramo tudi še odgovoriti. Seveda, dokler ni bilo posojilnic, si je oderuh najprej

ogledal stisko, v kateri se prosilec za posojilo nahaja, da ga je lažje izžet. In ravno to, ker so naše kmetije bile prezadolžene, vsled previsokih obresti, vsled tega moramo zaznamovati, da še sedaj rastejo dolgov. Kajti ti dolgovi, ki so po krivici prišli na kmetove rame, ti delajo, da si sedaj kmet vkljub nizkim obrestim ne more več pomagati. Ob vsaki mali nezgodi pada še globokeje, ker niti nizkih obresti ne more več zmagovali. Ker pa tak kmet ne more tudi sedanjim večjim stroškom primerno zvišati dohodkov, ker nima pripomočkov, da bi racionalnejše kmetoval, zato tisti še nazadujejo. A krivi so tega nekdanji oderuhi, ki so nakopali s 30 do 70 in tudi več odstotki krivične dolgove. — Nekateri si tudi napravi nove dolgove s tem, da si izboljša posestvo, nabavi novo orodje, živino in drugo, a taki dolgovi se sami obrestujejo in dotičnik si s tem pomaga! So pa sedaj tudi posestva več vredna kot nekdaj! Še sedaj si naše ljudstvo ne more pomoči, kaj bi pa bilo, če bi bili še tisti oderuški časi? Naravnost lahko rečemo, da bi dve tretjini onih posestnikov, ki imajo še svoje domove, moralo s palico po svetu za kruhom, ali pa ostati na svojem domu najemnik, suženj kapitalista. K temu pripomnimo še »naprednim dopisnikom«, da »Notranjcu« sploh ne bomo odgovarjali. V naši dolini ga nihče ne upošteva, zato tudi mi njegovih surovih napadov ne upoštevamo.

Vinski pridelok in krčmarji.

(Slika iz belokranjskih vasi.)

Lansko leto je trta jako lepo obrodila, letos kaže po mnogih krajih še boljše. Zato cena vina pada in pada in opravičen je strah naših vinogradnikov, da pade pod pridelovalno ceno. S tem se vinogradnikom jemlje veselje do nadaljnjega teškega dela in razvoju vinogradstva se stavlja velika ovira. Mnogi posestniki ne morejo prodati svojega pridelka, razun če ga dajo za ceno, ki nikakor ne odgovarja teškemu pridelovanju.

Pri tem pa je opaziti, da krčmarji stočijo jako mnogo piva, zlasti v letni vročini, ali po oddaljenejših vaseh ljudje ne pijejo tako radi piva, ker je pretoplo. Pivo in žganje samo pri nas ne dela tako velike konkurence dobrim našim domačim vinom, kot meni g. Gombač v svojem članku »Preteča nevarnost naši vinski kupčiji. Boj proti žganju in tujemu vinu«, temveč nekaj drugega, in na to hočem opozoriti naše vinogradnike, pivce in mero-dajnejše kroge.

Krčmar rad kupi vino od domačega kmeta-vinogradnika, posebno če je kmet na glasu, da ima dobro vino. To privabi v gostilno mnogo pivcev, ki si želijo enkrat res dobre domače kapljice. In to tembolj, ker po naših kmetijskih gostilnah — tudi v nekaterih mestnih ni nič bolje — se sploh ne da za noben denar dobiti dobrega domača kapljica. Ali vsaki se prevara, kdor pričakuje v gostilni dobro kmetovo vino. Krčmar ga večkrat tako skvari, da ga še kmet sam ne bi spoznal. V najboljšem slučaju ima še duh po kmetovem vinu, jako je oprano ali sicer neužitno.

Opažati je tudi, da imajo nekateri za razne ljudi razne kakovosti vina enake barve in iste vrste. Ker je pa pri nas navada, da kmet kmetu ponudi svojo čašo, posebno, ko pride v gostilno, se kmalu zapazi prevara.

Začuvši to, je Katra namrgodila čelo, stekla v hišo ter zaloputnila za seboj vrata s takim truščem, da je domača mačka skokoma planila na strešno slame, kokoši so energično zakokodakale, petelin pa jih je nahrulil s svojo latinščino: Propterea quood! Razkoračil se je potem oblastno pred svojo armado, dvignil eno nogo kvišku, stegnil glavi vrat, ozrl se s svitlim pogledom na stran ter filozofično menil: Caveant consules!

Petdesetero mož se je zbralo v domačem klubu na tajne posvete. Prereševali so vprašanje, kako sprejeti Lopeza, slavnega govornika iz mesta.

Velikanske novosti so bile na dnevnem redu: Govorilo se je, da je odbila ura obračuna; da bo Lopez dodal zadnji udarec in izvršil splošno likvidacijo; zadnji-krat da se bodo tisto noč bogatini brezskrbno gugal v svojih perjanicah. Malalma je igral ulogo nekdanjega Ganimeda med onimi možakarji, se kaj hitro sukal in nosil okolu debelo čutaro vina. Pridno so zajemali kmetje in navdušenje je kipelo, up se je potrojilo, bežal je strah, jezik pa je čudovito hitro švigal semintja. Kdo bi ne bil razigrane volje pri polnem bokalčku?

Pol ure nato se je pa pojavil Lopez, in rdeči prapor se je vil nad njegovo junaško postavo.

Zavladala je grobna tišina in tedaj je zagrmel Lopezov glas in v utrinku ženinjalnega hipa je mogočno govoril — neki članek, ki ga je bil priobčil madridski dnevnik: »Dolgo pričakovani čas je končno dospel; odbila je ura pravice za proletarce in mogotce. Z žarečo plamenico prosvete sem prehodil mesta in trge, kmetstva in delavska domovja, gnani od gorke ljubezni do trpečega proletariata. Trep sem žejno in lakoto, prestal hudobne spletke in nizkotne nakane, sploh vse, kar si more izmisliti črnogledna, duhomorna inkvizicija, da bi strla bojevnika, borečega se za ljudsko pravo... Pa še več bi prestal, še več pretrpel, žrtvoval bi se zopet in zopet za narodov blagor... Stoletni sen Španije se ima ravnokar udejstvovati: federalna ljudovlada, ta idol španskega ljudstva, bo sedaj in sedaj zavladala po deželi. Če mi zaupate in me izvolite za poslanca, sprejemem to breme nase in se znova žrtvujem za vas... V smrtni nevarnosti sem vam donesel to rdečo zastavo, ki ponosno vihra sedaj v vaši sredini; ko zaplapola, liki požar, po celi državi, tedaj odzvojni bogatašem, in njihovo premoženje se porazdeli med revne sloje... Preveč so se nasesale te krvopije ob vaših izmučenih grudih... Meni, meni ni treba ničesar: dovolj mi je sinjine neba; žuboroči potoček in zelena trata, kjer se odpočijem, mi zadostujeta; a moje oko se

bo isknilo in žarilo, ko bo videlo bratski objem človeštva pod vihrajočo rdečo zastavo...«

Zabučal je vihar vzklikov in ploskanja, in stekla na oknih zborovalne sobe so zazvenela; vsled ginjenosti ni mogel nadaljevati. Višek navdušenja mu je prizval v spomin slavne grške in rimske govornike.

Objel je molče, kakor Klopstockovi junaki, zadnji rob zastave in obstal miren, veličasten, pogreznjen v svojo nesmrtnost. Rudeče platno pa ga je obdajalo, kakor obdaja tečna paradajzova omaka oskubljenega piščanca.

Don Sincabeza je kajpada tudi parkrat razkleščil usta in govoril kakor vihra, tako, da so bili ljudje popolnoma prepričani. Lopez je takoj sestavil program: drugi dan splošna vstaja in predvsem zasedenje občinske hiše. Odstavil naj bi se župan in dosedanjí svetniki, izvolili se pa po splošnem glasovanju novi možje. Določila se je za tem ura, v kateri naj se vsi oboroženi zbero na glavnem trgu... Končno je Lopez zaključil zborovanje, ker se je moral vrniti v mesto... Jutri, da zasije žarno solnce vesele, federalne bodočnosti... Prekanjeni demagog je pač vedel, da, če pihla veter na morju, nevihta kar sama zavihra.

× × ×

Zazoril je končno težko pričakovani dan, in že od ranega jutra je prežala na občinski dom precejšnja gruča Sincabezovih pristašev. Vsem je tičala na vnetih obrazih tista nemirnost človeške duše, ko se razpostavlja nevarni igri, pri kateri se lahko zaigra vse, tudi življenje.

Malalma, Mefisto onih nesrečnikov, pa je švigal od roja do roja in vsepovsod netil in palil ogenj.

In zabrnele je od stolpa sem poldan; a čuj, namesto navadne »Zdrave Marije« je kar nakrat počil strel, ki je spravil pokoncu vse prebivavce. Na zvoniku pa se je prikazal, uprav podzemski prikazen, Don Sincabeza, ki je vihrajoč rdečo zastavo, vpil na vse pretege:

Živela federalna ljudovlada!

Temu kriku pa je odgovarjalo sto in sto drugih na trgu... a ni bila več gluma sinočnega večera, ne! Burki je sedaj sledila tragedija: vse strasti, ki mučijo človeka, predno začne obupno igro s smrtjo, so odsevale s čudovitim bleskom z onih izsesanih obrazov... Orožje je že žvenketalo, a ob prvem pojavu bune so se bila že zatvorila, kakor začarana, občinska vrata; na oknih pa so zavezale puškine cevi odločnih orožnikov.

»Zapustite vsi trg!« je veleval načelnik orožnikov.

Mogoče prilivajo gostilničarji kupljenemu vinu vodo — to mnogi trdijo, a dokazati je težje. — Imamo pa še zanesljivejši prič, kaj kvari dobro vino in najbolj škoduje našim vinogradnikom. To so delana vina, delana v domačem kraju. Takega vina stojijo krčmarji največ. Da ga pa lažje prodajo, pomešajo ga z domačim, kupljenim pri kakem kmetu, tako da služi kmetovo vino bolj za reklamo. Od samih krčmarjev se sliši včasih bolj zaupen glas, da kupi pri kmetu samo zato dobro vino, da zmeša z njim svoje slabo vino, ki ga ne bi sicer mogel prodati.

Če hoče gostilničar imeti slabo vino, tega mu ne more nihče prepovedati, — kvečjemu pivci morajo nato vplivati, da bojkotirajo njegovo gostilno —; toda dolžnost naših oblasti bi bila, da ne bi točili krčmarji nezdravega vina; to se dogaja v pre mnogih slučajih! Kmetič gre v gostilno ob nedeljah, da se malo pogovori s svojimi sosedji o kmetovanju in drugih stvarih. Naš kmetič pa ni tako slaboten in piškav, da bi ga omamila vsaka kupica vina, — pravi Belokranjec se od pravega vina tudi ne vpijani, postane le korajžen in vesel, potem gre domov —; ali veliko kmetov mi je že tožilo, da so pili v nedeljo samo kakega pol litra, kvečjemu liter vina, da pa so bili drugi dan tako bolni, da niso mogli celi dan ne jesti ne piti, še manj pa kaj na polju delati! V kakem večjem kraju je mogoče takega krčmarja se izogniti in iti tje, kjer se toči dobra kapljica, ali po mnogih vaseh je to nemogoče.

Godi se pa še dostikrat slabše. Starček ali stara ženica je jako slaba in si zaželi dobre kapljice, da se malo okrepi. Gre v gostilno ali pošlje po vino; reva je dala zadnje krajcarje, dosegla pa ravno nasprotno. Od gostilniškega vina ji je še slabše; če še ne zbolijo, je lahko zadovoljna.

Takim razmeram se mora napraviti konec! Če je že kmetič primoran piti, zakaj bi bil primoran na svoje stroške bolan biti?!

Take so ponekod razmere! Spoznati jih moramo, če jih hočemo ozdraviti. I v to svrhu bi predlagal dve sredstvi.

Prvič. Vinarji nadzorniki bodo mogoče prišli k nam; morda bodo pili gostilniško vino, da se prepričajo o kakovosti. Ali gostilničarji so dovolj premeteni, da ne bodo dali tujcu najslabšega vina; tujec ali kdor pride prvič v gostilno, bo dobil boljše vino. Morda bi bil najboljši modus, da se v vsaki vasi poišče zaupnik, ki bi ob prilikah poskušal vino. Ta bo imel veden stik z ljudmi in bo marsikaj slišal in videl, kar bi sicer ne zvedel vinarjski nadzornik!

Drugič. Da kmetje pokažejo gostilničarjem, da niso od njega odvisni in ne bodo čakali njegove milosti, kdaj se mu zljubi kupiti kmetovo vino, naj sami postavljajo ob dobri vinski letini »pušenšanke«. Po nekaterih krajih je to v navedi in je imelo dober vpliv na gostilne. Navadno se kmetje bojijo, da ne bodo mogli iztočiti vina ali da bodo ljudje ostajali na dolgu. Tudi temu se da odpomoči. Oznani se naj poprej, da se daje vino samo za gotov denar; k temu se naj zmenijo vinogradniki, da se bodo s svojimi vinotoči vrstili; kadar iztoči eden, bi nastavlil drugi. Posledica bo, da bodo ljudje zahtevali tudi po gostilnah dobro domače vino in krčmarji bodo prisiljeni, kupovati pri nas domači pridelek.

A nakratni prasket iz pušk je zadušil to strogo povelje. Tedaj pa je pričela orožniška četa gost ožen in nadaljevala se je večna tragedija, ki se vrši na svetu, odkar je Kajn preklal glavo nedolžnega Abela in pomočil hudodelske roke v bratovsko kri . . .

In bratomor je besnel naprej in naprej: že je tekla kri, ki je še bolj dražila in ščuvala zveri v človeški postavi; togotni, razkačeni, kakor sešeni so že nekateri bruhali iz sebe strašne kletvine, da se je zdelo, kakor da bi se ti divjaki ne bili samo z orožjem, ampak tudi z besedami...

Toda čuj! spelo je po vzduhu iz postranske ulice kakor nabožni napev . . . med dimom se pojavi ravnokar dolga vrsta žen, ki so nosile in obdajale kip Krista Nazarenskega . . . Tam se je dvigal Odrašenik, s trnjevo krono na glavi, bledega, upalega obličja, a njegove resne in žalostne oči, kakor da bi motrile strašni bratomor in hotele vprašati:

Kajn, o Kajn, kaj si storil z lastnim bratom? . . . Kakor okameneli so obstali borci, in dočim so z eno roko še nabijali puške, so z drugo že snemali klobuke z glav.

Zažarila naj bi se bila tedaj le ena

Tedenski pregled.

Liberalna zveza slovenskih zadrug, ki se bori z velikim deficitom, poskuša usiliti s svojimi liberalizmom med ljudstvom in se ponuja županstvu. Deželna vlada jo skoro hoče podpirati, čeprav je splošna avstrijska zadružna zveza ni hotela sprejeti med svoje članice, ker jo smatra kot nepotrebno in zadržni zvezi škodljivo. Tudi poljedelsko ministrstvo ji iz ravno tega vzroka ni hotelo dati subvencije.

Za cenejšo dobavo sene je žel. ministrstvo dovolilo znižane cene po progah drž. železnice in po lokalnih železnicah.

Za večjo podporo vsled suše je poslal kranjski deželni odbor ministrskemu predsedniku brzojavko, in razložil bedno stanje kmeta na Kranjskem. Prosil je tudi, naj se razdelitev sene vrši le po »Gospodarski zvezi«. Ministrski svet se je že pečal s pomožno akcijo proti posledicam suše.

Kmečki stan je v težkem položaju. Delo ne prinaša sadu, trud je brez plačila. Dobiček od pridelkov spravljajo prekupci na borzah. Socialna demokracija pa hoče poljske delavce našuntati zoper kmete. Na Laškem je to poskušala. Ob času žetve in mlačve so proglasili štrajk. Kmetje pa so bili v kmečkih zvezah trdno organizirani, in so naročili kmetijskih strojev, ki so delali za tisoče delavcev. Stavka poljskih delavcev se je za to ponesrečila. Kmetje! Organizirajte se po kmečkih zvezah proti liberalnemu kapitalizmu in socialni demokraciji.

Gasilske slavnosti so se vršile na Vrhniki in v Ljubljani. Vrhniško gasilno društvo je obhajalo 30-letnico, obenem pa se je vršil občni zbor zveze kranjskih gasilnih društev. Ljubljansko gasilno društvo pa je priredilo jubilejno cesarsko slavnost, pa jo je dež pokvaril. Popoldansko veselico so prenesli na 23. avgust.

Sokolska društva so napravila izlet v Kranj. Pa ne moremo biti zadovoljni s tem, kar smo videli na izletu gorenjskih »Sokolov«.

Splošna stavka kranjskega papirnega delavstva traja še vedno. 1200 delavcev in delavk štrajka. Vevško in sorško delavstvo vodi bo skupno. Delavstvo je lepo slavilo cesarjev rojstni dan.

Važni shodi so se vršili v Višnji gori radi pomanjkanja krme, v Zagradcu zavoljo šolskih bremen, in v Ambrusu.

Načrti za nove hiše na Bledu so narejeni zelo okusno. Spodaj je kmetovo stanovanje v domačem slogu. Zunaj pa vodi hodnik in prvo nadstropje za letoviščarje.

Slov. podružnica Rafaelove družbe deluje uspešno v blagor izseljencev, za sedaj samo za slovenske pokrajine, pozneje pa za vse jugoslovanske dežele sploh.

Povodenj je napravila precej škode po Notranjskem in Kočevskem.

Cesarjev rojstni dan se je praznoval v Ljubljani slovesno. Tudi na Dunaju in celi državi, kakor tudi v inozemstvu so proslavljali cesarjev rojstni dan. Angleški kralj, nemški cesar in ruski car so napravili v čast avstrijskemu cesarju slavnostni dine.

Pomiloščenj ob priliki cesarjevega jubileja je v Avstriji 15 do 16 sto.

Jubilejni vojaški križec se ustanovi za vse aktivne in neaktivne častnike. Ustanovi se tudi jubilejni križec za civilne drž. uslužbence.

Shodi so se vršili zadnji teden v Bojuncu in v Cerknem.

V Bosni se odpravi tlaka za zgradbo cest v letu 1909.

Trgovinsko pogodbo s Srbijo hoče vlada uveljaviti po pooblastilni postavi in noče ugoditi agrarcem, ki zahtevajo, naj se v to svrhu skliče državni zbor za 8 dni meseca septembra.

Na Koroskem je imelo katol. narodno dijaštvo v Št. Rupertu pri Velikovcu shod, ki je krasno uspel. Slovenci so z vzornim nastopom imponirali.

Nemški katoličani so imeli zadnje dni 55. katoliški shod v Düsseldorfu. 560 društev je poslalo 48.000 udeležencev. Zborovali so v 30 dvoranah. V izprevodu je šlo 60 tisoč katol. delavcev s 67 godbami in 600 zastavami.

V Draždanah je bil kongres pristašev umetnega jezika esperanto. Udeležilo se ga je 3000 oseb najrazličnejših narodov.

Na Portugalskem je politični položaj zelo napet. Med armado in ljudstvom vlada vedno večja nezadovoljnost. Revolucionarji skrivaj uvažajo orožje.

Na Francoskem se ropi po cerkvah vsako leto vedno bolj množijo. Leta 1904 je bil le en rop, 1907 že 34, letos pa že 46.

V Kongo-državi cvete v polnem obsegu kupčija s sužnji.

Na otoku Iaiti so odkrili zaroto proti državi. Zaprlj so 200 oseb.

Na Turškem se tudi žene gibljejo. Imele so shod, na katerem so zahtevale svobodo, odpravo pajčolana in nemoderne obleke.

Raznoterosti: Prišel se je proces za proglasitev Pija IX. blaženim. — Nove vojaške bluže sive barve iz surovega platna upelje voj. uprava tudi za pehoto. — Za vodovod v Rovih je dež. odbor dovolil prispevek 20 odst. — Na vojnih ladjah bodo poskusili s plinom namesto premoga. — Jubilejne dopisnice s cesarjevo podobo so prišle z 18. avgustom v promet. — Socialno demokratsko konsumno društvo za Ljubljano in okolico začne poslovati meseca septembra. — Za pogorelce na Bledu je nabranih 22.243 K 91 vin. — Na Jesenicah so ustanovili prvo jubilejno vojaško veteransko društvo. — Kranjski vodovod se bo imenoval »Cesarja Franca Jožefa I vodovod«. — Umri je v Ihanu nagle smrti župan Karol Sojar, v Novem mestu pa dvorni svetnik Golia, v Vipavi učitelj Kranjc, skladatelj dr. Gustav Ipavc in turški novi vojni minister, kateri je bil menda zastrupljen. — Ustrelil se je na pokopališču pri sv. Križu v Ljubljani Jožef Soič, iz družega nadstropja je skočil davkar Soklič. — Na ljubljanskem barju je povodenj povzročila veliko bedo. — Komisijski ogledi za uravnavo Sore so se vršili začetkom tega meseca. — Cecilijino društvo v Ljubljani priredi od 1. do 4. sept. cerkveno glasbeni poučni tečaj. — Deželnega glavarja, ki je na dopustu, namestuje dr. Lampe. — Vojni superior monsignor Jaklič je dobil viteški križec Franc Jožefovega reda. — V Loškem potoku postavi jo društva društven dom. — Poročil se je v Radečah pri Zidanem mostu g. Anton Krisper, brat dr. Krisperja za gospd. Vido Homan. — Novo katol. izobraževalno društvo se ustanavlja v Drazgošah. — Ponesrečil se je cerkvenik v Selcih Mat. Blaznik. Nanj je padel tram z zvonika in ga ubil. — Pevsko društvo »Slavec« je v Pragi doživelo fiasko. — Okrog Save v kranjskem in smleškem okraju je po gozdih mnogo lisic, jazbecov in zajcev. Tudi gob je ondi mnogo. — Maline so po Kranjskem dobro obrodile. — V železnikih so ustanovili »Sokola«. — Na šentjakobski zvonik

je na cesarjev rojstni dan nesel zastavo tesar in plezalec po zvonikih Sušteršič. — V Pekinu na Kitajskem se uvede parlament. — Treščilo je v kozolec Antona Klemenca v Klečah. Pogorelo je 9 štantov pšenice. — V Šmarji na dol. železnici je vlak povozil 83 let starega Ivana Zajca. — Okrožni zdravnik na Bledu je postal dr. Janko Bedenek. — Rim bodo zvezali z morjem. Tiberio poglobe toliko, do bodo po nji lahko vozili največji parniki. — V Rusiji je d 8.—14. t. m. umrlo za kolero 538 oseb.

Godovi prihodnjega tedna:

Ned., 23. avgusta: Srce Marijino; Filip Ben., Bogovoljka.

Pon., 24. avgusta: Jernej, apostol, Ptolmej.

Torek, 25. avgusta: Ludovik, Patricija.

Sreda, 26. avgusta: Cefirin I., Samuel.

Četrtek, 27. avgusta: Jožef Kales., Natalija, Gebhard.

Pet., 28. avgusta: Avgustin, Hermet.

Sob., 29. avgusta: Obglavljenje Jazeza Krstnika.

Tržne vesti.

21. avgusta 1908.

Kupčija vedno jako neznatna, ni življenja ne pri ponudnikih ne pri kupcih. Cene so skoraj vedno iste. Termiski kurzi Budimpeške borze so z ozirom na kurze petka zadnjega tedna do 10 h nižji. Budimpešta notira efektivno: pšenico 11:30 do 11:45, 11:40—11:53, 11:53—11:66, 11:60 do 11:74; rž 9:31—9:46, koruzo 7:80—7:90, oves 8:10—8:42, ječmen 7:52—7:86.

Posebno stalna je rž in lastniki nočejo slišati niti o najmanjšem popustu.

Za ječmen vlada precejšnje zanimanje, ali kupci hočejo ščipati pri cenah. Oves ni več tako krepak in turšici so se začele majati tla. Zadnje deževje je precej ugodno vplivalo na pridelke in med temi ni le repa ampak tudi turšica, deloma tudi krompir.

V splošnem so ponudbe zadostne, vendar ponudniki drže cene kljub temu, da jim blago ne gre izpod rok.

Ogrsko poljedelsko ministrstvo je zopet osrečilo svet z oficijelnim poročilom o stanju žetve in letine na Ogrskem. To poročilo je mnogo ugodnejše kakor so bila prejšnja.

Letino so cenili 15. avgusta: pšenica 39:45, rž 12:04, ječmen 12:23, oves 10:25, turšica 38:56 mil. meterskih stotov.

Z ozirom na cenitev 1. avgusta je sedanja ugodnejša pri pšenici za skoro 1:5 mil. met. stotov, pri rži za 400.000 met. stotov. Poljedelci pa cene pšenice na okroglo 40 mil. met. stotov. Boljša cenitev ni vplivala posebno na cene, ker so že pred oficijelno cenitvijo krožile ugodne zasebne cenitve.

Mok gre nekoliko bolje izpod rok in sicer kupuje v prvi vrsti druga roka, tedaj špekulacija. Nekateri mlini so cene za takoj zvišali.

Budimpešta notira povprečno: pšenico moko št. 0 K 17:80, št. 1 K 17:50, št. 2 K 17:20, št. 3 K 17:—, št. 4 K 16:80, št. 5 K 16:50, št. 6 K 16:20, št. 7 K 15:20; rženo moko št. 0 K 15:10, št. 0/1 K 14:70, št. 1 K 14:30; otrobi fini K 5:60, debeli K 5:65, rženi K 5:85, klajna moka K 7:60 do K 8.— (vse za 50 kg).

iskra, in navdušenje bi znova vzklopelo . . . Malalalmova zlobnost je ukrešila to iskro: s satanskim nasmehom povzdigne ta lopov puško, pomeri v podobo, sproži in izgine v nekem postranskem zakotju . . . Brezbožna krogla pa je obtičala v Kristusovem srcu . . . da v srcu! . . .

Nepopisni prizor je nastal tedaj: tisoč in tisoč vzklikov groze, navdušenja, ljubezni, strahu je odmevalo krog in krog. Na en mah so vsi obkrožili kip, spustili se na kolena in zaklopili oči . . . Občinska vrata so se odprla na stečaj in njeni branivci so razoroženi objemali svoje prejšnje sovražnike. V triumfu so nesli vsi skupaj blagoslovljeni kip nazaj v samotno kapelico.

Uprav tedaj pa dospeta dva mala pastirčka in v strahu pripovedujeta, da sta videla doli v dolini truplo nekega moža. Vsa množica, kakor gnana od neodoljive sile in neke skupne slutnje, pohiti v dolino in tam zazre truplo Malalme, s kroglo v prsih, in sicer na ravno istem mestu in na ravno isti način, kakor je bila prebodla njegova krogla kip Krista Nazarenskega . . .

Nihče ne povpraša: Kdo? Kako? Kdaj? . . . Pred mogočno božjo roko umolkne i človeški jezik in z nekajmin trepetom prizna človek po lastnem spoznanju

Njegovo navzočnost. Pod tem vplivom so se nahajali očitno vsi navzoči, in vsem se izvije le en vzklik iz ust:

Pravičnost božja! . . . Pravičnost božja! . . .

× × ×

V tistem času pa se je izmuznila in smuknila iz cerkvenega stolpa neka blede senca; ni bil vojni duh, da bi se navžil smodnikovega dima, tudi ni bil vampir, da bi se nasrkal krvi palih, o ne . . . Bil je zdravnik Don Juan Sincabeza, ki je plah, zelo plah bežal v klubove prostora . . . Ondi ga je pričakoval Lopez in njegov tajnik, da bi izvedela v izidu. Prišel je hropeč, skoraj brez sape . . .

»Torej je vse izgubljeno?« ga vprašata.

»Vse, razun kože!« je odgovoril zdravnik.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Ke sm s unkat na enmo banket iz

Soupa a la presganeaux

Sgans et selé

Costrun ga ni a la sam sos

Crompoir, fisoleauf,

astn iz ena beseda: pu francosk mal duša prvezu, se m je pa pu krajnsk jezek razvezu inguvuru blohka ceu dan fort in fort, če b pu nasreč tekat ta prave špegle duma na puzabu in pa če b bla mal bulš luč tam pred mana kokr je bla u resnic. I ku je blu pa use glih mal narodn za me. Sevede je

blu za unga ta družga, jest na vem, kuku se že piše, še bi narodn, ke se je nauču ud lepga uremena guvort, pa je biu tku nasrečn, de je glih tist dan tku lil, kokr de b iz škafa zlivu in guvuru je tku naudušen ud krasnega uremena, de sma bli usi du kože mukri.

„Slavnost kranjske dežele“.

Pod tem naslovom priredi v nedeljo, dne 13. septembra pevsko društvo »Ljubljana« v vseh prostorih hotela »Union« velika slavnost narodnih noš. Reditelji sijajnega dunajskega spreveda so razposlali te dni udeležencem kranjske skupine navdušena vabila, v katerih jih vabijo, da se ta dan v svojih krasnih narodnih nošah zberov v Ljubljani. Dobili so že mnogo odzivov, tako da se bo zbralo na tej slavnosti vse, kar je neslo čast in slavo slovenske domovine v svet in na cesarski Dunaj. Ljubljansko občinstvo pa bo imelo najlepšo priliko diviti se na izbranih narodnih nošah. Razume se, da je vsaka narodna noša dobrodošla in da onim, ki nastopajo v narodni noši, ni treba, da bi bili ravno člani dunajske skupine. Čim več bo narodnih noš, lepša bo slavnost. Zato vabimo vse, ki imajo narodne noše, da ta dan v narodnih nošah prihitijo v Ljubljano! Naj bi na vseslovenski slavnosti narodnih noš našli ne samo narodne noše s Kranjskega, ampak tudi slovenske narodne noše iz Koroške, Primorske in Štajerske. O podrobnostih te zanimive slavnosti bomo še poročali. Slavnostni odbor je neutrudljivo pri delu. »Unionovi« prostori bodo zanimivo dekorirani. Na slavnosti bodeta svirali dve godbi, pevski zbori bodo tekmovali z narodnimi popevkami, urejeno bo veliko streljanje na dobitke, urejen bo velik kmečki semenj, sploh bo odbor storil vse, da vse posetnike slavnosti popolnoma zadovolji. V nedeljo, dne 13. septembra torej vsi na prekrasno »Slavnost kranjske dežele« v Ljubljano!

Socialna demokracija nraustvena sodnica.

Če čitaš socialno-demokratsko časopisje, bi sodil, da vsa družba, ki ni socialno-demokratska, ni vredna suhe fige. Saj socialno-demokratsko časopisje opisuje človeško družbo kot tako, proti kateri so bili Sodomčani in Gomorčani pravi čednostni vzori. Res skoprnel bi sramu, da pripadaš zdaj propalemu človeškemu rodu, ki ga tako opisuje socialno-demokratsko časopisje. Misliš bi si človek, da politiška stranka, ki tako ostro sodi in ki hoče preukniti vso obstoječo človeško družbo, obstoji iz samih angeljev v človeški podobi.

A kdor pozna socialno demokracijo, zna, da socialna demokracija ne izboljša svojih somišljenikov, marveč jih pokvari. Poštene može smo poznali, ki so se popolnoma izpremenili, ko so postali socialni demokrati. Udali so se strastem in se telesno pogubili. To stoji, da socialni demokrati niso prav nič boljši, kakor drugi ljudje. Saj imajo sodišča dovolj opraviti ne zgolj s priprostim sodrugi, marveč tudi z vodilnimi sodrugi. Dovolj, če spominjamo pri nas na Trbovlje in na svoječasne voditelje trboveljske socialne demokracije. A tudi drugod ni nič boljše. Saj so zadnji čas sem nemška sodišča obsodila 20 socialno-demokratskih zaupnikov zaradi poverb in tatvin, 20 socialno-demok. voditeljev v 4½ letno, 57 mesečno, 25 tedensko in 13 dnevno kazen in je dosegla socialna demokracija tako pač rekord med vsemi političnimi strankami.

Nadalje je pa tudi pobegnilo iz Nemčije vsled strahu pred kaznijo lepo število rdečih voditeljev. Pobegnil je socialno-demokratski občinski svetnik Freiwald iz Pankova pri Berlinu, ki je bil obdolžen podkupovanja in krive prisege, nadalje blagajnik socialno-demokratske zveze, zi-

dar Karsten, ki je odnesel seboj 25.000 mark strankinega denarja, nadalje odvetnik Schwarz iz Königsberga, ki je ponesl 22.000 mark sirotinskega denarja. S samoumorom so se odtegnili posvetni pravci knjigovodja »Leipziger Volkszeitung« Sauer, socialno-demokratski župan Enders v Zerzabelshofu, ki je ponesl znatne vsote.

Popolna pa lista še ni. Z zakonsko nezvestobo, z zakonskimi ločitvami imajo sodniki tudi veliko opraviti. Saj je znano, da ni nikjer toliko nesrečnih zakonov, kakor v socialni demokraciji.

Idrijske novice.

i Velika nesreča bi se bila skoraj zgodila v noči od 15. na 16. avgust. Na treh vozeh so se vračali z Vrhniko gostje, ki so bili na veselici požarne brambe. Bli skalo se je vso pot in silno grmelo. Na cesti blizu Godoviča pa udari strela tik pred vozovi v brzojavno žico. Konji se splašeni vspno ter nazaj odskočijo, vsled česar se zvrneta dva voza, eden na vso srečo na gornjo stran ceste, drugi pa pade pod cesto. Stekla v oknu so zažvenketala ter se razsula; pri tem sta dobila precej hude rane načelnik požarne brambe v Spodnji Idriji in njegova žena. K sreči so bili v Godoviču ravno vojaki, in vojaški zdravnik je podal ranjencema prvo pomoč.

i Nagle smrti je umrla v Idriji šele 40-letna samica. Smrt ni bila nepričakovana, ker je bila pokojnica čez mero udana žganju ter je bila večkrat v nevarnosti.

i Za državno cesto Idrija — Sv. Lucija država mnogo žrtvuje, odkar jo je sprejela. Doslej se je delalo večinoma le na primorski strani, sedaj pa je prišla na vrsto tudi Kranjska. V sredo, dne 19. avgusta, je bil komisijski ogled v Idriji. Nova cesta bo šla za hišo Vončinovo in Moravčevo, po travniku gosp. Trček in eraričnem ter pride na staro cesto pri zadnji delavski hiši na Leopoldovem predmestju. Tako se pride v okom zagati med hišo Makovičevo in Moravčevo, klancu pod sv. Antonom in nadležnostim, ki jih napralja po zimi sneg. Ob Idriji se bo napravila visoka škarp, travnik pa bodo tako visoko nasuli, da ne bo mogla tudi najvišja voda nagajati. Ko bo cesta dogotovljena, napravi rudniški erar ob obeh straneh ceste delavske hiše, nameravajo jih postaviti 22. Dosedanja cesta pod sv. Antonom ostane, prevzame jo rudniški erar. Z delom za novo cesto prično že prihodnji ponedeljek.

i Nov most čez Nikavo pred izlivom v Idrijo kot sklep ceste Idrija — Sv. Lucija tudi napravijo. Navadno dela erar kaj lične mostove, kjer se občine kaj brigajo. Ali dobi tudi Idrija kaj lepega, ne vemo, ker si težko mislimo, da bi bili prizadeti krogi pri nas kaj drugega storili, nego da so dali pod zapisnik svoj podpis. Težko je res z ljudmi, ki se boje zameriti nemu prijatelju ter raje prezro splošno korist.

i Cesto Idrija — Kalce pri Logatcu baje namerava država prevzeti, za kar se poslanec dr. Žitnik že tako dolgo trudi. Saj je pa tudi res čudno, da nas z daljnjo Gorico veže državna cesta, s središčem kranjske dežele pa še sedaj ne. Vlada se je dosedaj vedno izgovarjala, da bode cesta Idrija — Kalce sprejeta med državne, kadar bode primerno razširjena in opravljena, kakor bi tudi pri drugih cestah tako ravnali. Cesta Idrija — Sv. Lucija je bila sprejeta med državne ob času, ko je bila neprimerno slabša, nego je sedaj cesta Idrija — Kalce. S tem pa ne trdimo, da je po-

slednje imenovana uzorna, ampak je precej zapuščena v kljub znatni državni podpori, ki bi jo pa gotovo še znatno povečali, ako bi se kaj storilo za cesto. A razen cestarja in parkrat v letu nekaj fantinov, ki tolčejo kamen, ne vidiš ob poti nikogar, ki bi se trudil za cesto. Imamo sicer neki cestni odbor, ki pa menda spi spanje pravičnega; ne bi bilo napačno, ako bi šlo v javnost, koliko se je sklical delavni načelnik cestnega odbora, brat Jan Gruden, od zadnje izvolitve načelnikom. Deželni odbor bi izvršil jako zaslužno delo, če bi tudi naš cestni odbor osvežil s kako novo močjo. Svoboda, ki pride posameznikom prav, ni povsod na mestu.

i Avtomobil želi si preskrbeti mestna občina. Župan Šepetavec in tajnik Novak sta prosila v imenu mestne občine idrijske dovoljenje, da sme voziti občinski avtomobil med Idrijo in Logatcem. Misel sama na sebi ni napačna. Vsekakor pa je čudno, da župan ni dal občinskemu odboru zadeve glede avtomobila v razgovor. Pri seji se ni sklepalo, sploh niti govorilo ne o tem, da si oskrbi občina avtomobil in kakšen bodi, ako se dobi dovoljenje. Ako bi ne bili do malega skoro sami liberalci v občinskem odboru, ne bi si upalo županstvo delati tako vsega na svojo pest.

i Tako imenovani »Mestni dom« prav tako priča, koliko se ozira županstvo na občinski, kakor tudi na deželni odbor. Ker je občina tako zadolžena, da se v dolgih potaplja, ter niti obresti ne more več poravnati, ne da bi lezla vedno globlje v nove dolgove, prepovedal je deželni odbor izrečno in večkrat, zidati »Mestni dom«, ki bi služil vsem drugim, ne pa večini davkoplačevalcev, katerim bi pripadla le čast plačevati obresti posojila, s katerim bi se liberalno gnezdo sezidalo. Dovolil je le, da občina izda 7200 K za popravilo poslopja, v katerem je čitalnica. Nad temi 7200 K je čudovit blagoslov. Kakor je videti, bodo s to svoto ravno isto naredili, za kar so nameravali izdati 39.000 K. Čitalniškega poslopja ne popravljajo samo, kakor je odredil deželni odbor, marveč je bodo znatno razširili — zdi se, da delajo popolnoma po načrtih Holinskega, ki jih deželni odbor ni odobril. Županstvo bi torej rado s silo doseglo svoj namen. Zakaj vse se vrši na odgovornost župana samega, občinski odbor je bil sprejel molče odredbo deželnega odbora, da se sme izdati za popravilo le 7200 K. Ako se namerava izdati več, dela se brez odobrenja občinskega odbora. Bomo videli, kaj bo!

i Velik naliiv je tudi pri nas zadnje nedeljo napravil hudo povodenj. Idrija je prinesla drva in hlode iz erar. gozdov in s tem zajezila odtok vode pri »grabljah« v mesto. Dan in noč niso mogli ljudje iz štirih bližnjih hiš, ko bi odprli vrata, bi voda silila v vežo. V hiši kršč. gospodarskega društva so delali celo noč, da so zamazali vsako špranjo pri vežnih vratih, le malo je manjkalo, da ni udrila skozi okna v prodajalno. Tako ni napravila škode po prodajalni. Biago so bili odnesli v zgornje prostore. Podrla pa je voda ograjo pri vrtu ob cesti in s tem pokazala svojo moč. Je li kaj škode napravila pri trgovcu Šepetavcu, nam ni znano. Gozdni erar bo moral pri njem v denarju poravnati in pri gostinčarju Didiču, kjer je preplavila vrt in kegljišče.

Tržiške novice.

i Nemško slavlje se je pokazalo na zunaj prav malenkostno. Kaj pa tudi hočejo!

ni za bat, de b se prsmudila. Ke u ta trinajstga družga mesca ena taka veselica prštimala u ush prustoreh hutela »Union«, tu uja prdrl iz ush kraju kranjske dežele Idje skupi, de se u use trl. Na te veselice uja za videt Gurejnci, Dulejnci, Notrajnci, Belakrajnci in tu use u narodnih nošah, kokr se na Duni bli pred cesarjam. Clu »Zlaturog« u na sojmu plac, de s ga uja Idje lohka enkat tud bl ud bliz pugledal. Ja, tu u lže taka reč, de je naravnast usak tumast, ker s na u prvošu tu pugledat. Sammu cesarju sa bli te Krajnci tku ušeč, de se jh ni mogu nagledat in de je mogu tist gespud dohtar, ke je Gurejnce pu Duni prepelavu, en cen ferkele ure stat sam pred cesarjam, de s ga je bl natančn ugledu, kokr sm ga vidu futugrafiranga.

Gespud redehter! Tu nisa mačkene souze in jest se že res prou veselim na ta večer. Sam, de b me dau Buh zdravje in pa zadost družba, pa se uma mel ket u ta deveteh nebeseh.

Če u le mugoče, um pršou tud jest u soj narodn noš, tu je iz tistmo ta pukvečenm klubukam, ke me je celska dumuvina u nem vidla, zatu de ga um bl pilnu.

Du tekat pa usi lepu puzdravlen.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Prebivalstvo obstoji itak le iz samih Slovencev. Kar je pravih Nemcev, ti so brez izjeme priseljeni in služijo kruh v tovarnah. Če bi ne računali na malo zavednost Slovencev pred šestdesetimi leti, bi se jako čudili, kako je bilo mogoče tu ustanoviti nemško društvo, ker velika večina sedanjih Nemcev ni bila rojena v Trziču. K veselici je moralo priti vse, kar le kolikaj nemško misli, če ne, so pa na dom prišli iskat — omahljivce. Koroške Nemce je pozdravil učitelj Miklič, šopke jim je pa metala iz okna menda Rompoldova gospa. Kdor ni šel slučajno ob sprejemu mimo, bi še ne vedel povedati, kedaj so prišli gostje. Turnarji iz Ljubljane so pa s hajlanjem in z »Wacht am Rhein« oznanili odhod na tržiškem oziroma bistriškem kolodvoru. Ponoči zapoje Nemci par pesmic, tedaj se oglasijo domači fantje... potem pa je bilo vse tiho.

t Tržiškemu Sokolu je tudi preteklo nedeljo zmočil nekoliko peroti dež v Kranju. Ako bi bil ostal doma, bi mu jih morda ne bil.

t Imenitno razlaganje radikalizma je iznašel nek politik tržiški. Govoril je nekako tako-le: Radikalci so oni, ki niso ne liberalci, ne klerikalci, ne Nemci, ne Slovenci in tudi ne socialni demokrati. Pa recite, da ni dobro povedal!

t Začetek šolskega leta se bode kmalu približal. Pozor slovenski stariši!

t »Slovenec« se dobiva za 10 vin. v trgovini I. B. Mally, vžigalice v korist obmejnim Slovincem pa v konsumnem društvu in v Cemetovi trafiki, za drugod se še priporočamo.

Cesarjev jubilej v tržiški okolici.

Slovesno je praznovalo Katol. slov. izobraževalno društvo v Škedenju rojstni dan našega presvitlega cesarja. Na predvečer je bil mirozov godbe po vasi. Potem se je vršil na lepo okrašenem vrtu gostilne Sancin (Čemot) lep koncert. Vrtili so se godbeni komadi in pevske točke. Veliko pozornost je vzbudil 50 glasov broječi mešani zbor izobraževalnega društva. Tako lepo je prepeval ta zbor mešane in moške zборе in kvartete, tako precizno je sledil najmočnejšemu forte največji pianissimo, da je ljudstvo navdušeno ploskalo in zahtevalo ponovitev vsake pesmi in da so celo nekemu veleposestniku iz Loga pri Ricmanjih, ki je bil navzoč, zdrknile solze ginjenosti po licu. Mimorede bodi omenjeno, da se je brez vsake reklame in povabil zbralo toliko domačega ljudstva, da mnogi niso dobili prostora. To je najlepši dokaz, koliko simpatij vživa izobraževalno društvo pri poštenih Škedenjcih. Društvo je ta večer tudi ovrglo vse laži o italijanski stranki, ker je bila vsa slovesnost popolnoma slovenska. Nasprotniki našega društva so ta večer vtihnili, da, mnogi so se udeležili veselice. Seveda nekateri niso mogli brzdati svojega fanatičnega sovraštva. Tako je nekdo v kavarni glasno zabavljaj čez društvo, iztrgal predsedniku društva šopek cvetlic raz prsi in ko so mu člani društva v dokaz svojega narodnega prepričanja šli pokazat slovensko zastavo na veselčni prostor, je pljunil vanjo. Brez komentarja! Na koncu bodi izrečena srčna hvala g. pevodju Rudolfu Sancin, ki se je toliko trudil s petjem. Krasni uspeh naj mu bode zadostilo za vse besne napade od strani nasprotnikov. Obenem tudi hvala gospodu Baziliju Sancin (Verbič), dijaku pazinske gimnazije, ki je precizno dirigiral moške zборе. Na 18. t. m. pa je bila slovesna sv. maša v proslavo cesarjevega rojstnega dne. Te sv. maše so se oficijelno udeležili vse državne korporacije, finančna in varstvena straža, poveljnik luke pri Sv. Soboti in ravnatelj plavžev.

× × ×

Katinara pri Trstu. Po širni naši domovini slavi se rojstni dan našega presvetlega cesarja, tudi na mali Katinari napravili so gg. finančne straže z združenimi močmi prelepo slovesnost v predvečer cesarjevega rojstnega dne. Slovesnost je pričela ob 8½. s spuščanjem umetnega ognja. Otroci od 8—14 let poklonili so se na lepo prirejenem odr presvetlemu cesarju z zastavami v roki, zapeli v spremstvu rocoljske godbe cesarsko pesem. Mala osemletna deklica je pozdravila zbrano množico, ter milo in odločno zatrjevala: »Slovenka sem ter tudi vedno ostanem, to kaže moje ime, moja vzgoja, moja molitev, doma in v cerkvi. Kamorkoli me usoda v življenju privede, ostati hočem zvesta Bogu, domovini in cesarju. V molitvi se hočem vsaki dan spominjati svoje domovine, svojega naroda in vladarja.« — V predstavi v živih podobah pokazali so nam veseli otroci srečnega družinskega očeta. Slednjič so odrasčeni mladeniči v kratki igrici prikazali komični prizor: »Kdo bo plačal«, kar je napravilo mnogo smeha pa tudi poduka — dobra

No, pa tu je čist prau, če pr en fajarlešarsk slau nast dež lije, sej fajerlešari pa berti tku brez vode na morja nč upravit in sa u kašn suš u ta nar več zadreg. Bl narodn je tak dežeun ureme za »Sukolce«, ke morja iz marelam turnat, če nečja bt mukri. Pa sej je pr usak reč tku, de če je enmo prou, pa ta drugmo ni.

Pugureucem ub Blejskem jezeru tud ni prou, de je »Iblansk Zgun« začur pu vogne zgunit. Tu je že stara reč, de pu toč al pa pu vogne zgunit, prou nč ne nuca. Pugureuci na Blejskem jezere tu zdej strašn dobr čutja, ke morja srumaki zdej ined saba puberat miludare za soje sotrpine puguruce »Iblanskega Zguna«, ke sa se tku strašn upekel, ke sa prskučil Blejcem na pumuč, de sa usakmo čluveke smilja.

Jest sm že dostkat šlišu, de če edn prskoč kašnmo ke gaga, na pumuč, de more merkat, kuku ga prime; če je pr tem narodn, punavad še sam u vod ukul pride. Zatu se tud prpuroča, de se narodn Idje raj umes na mešaja.

»Iblansk Zgun« je tud znan pu cel Iblan — drgod ga pa tku na puznaja — de je strašn narodn in ta »Iblansk Zgun« je skoču Blejskem pogurelcem na pumuč! A je tu pol kej čudnga, če je nazadne še sam zraven pugoru. Če b se že sam mal usmo-

du, b že nč na reku, ke nazadne je že use glih če je edn mal bl al pa mal mn prsmujen; al tku du frementa pugort, kokr je »Iblansk Zgun«, gespud redehter, tu pa ni nuben špas. A b na blu bulš, de b se tak narodn Idje na utikal u taka reč? A res mislja, de sa tku naubhodn putrebn u Iblan, kokr je pisu ta »Sluvensk Narud«? Fanti, na bodte no tku tumast in dejte s tud ud Boltatuga Pepeta kej dupuveadat. Za lampjone prenašat vnder ni treba pusebnga društva, puvrh pa še fane. Tu se tku lohka uprau, sej je u Iblan tku dost zgebleneh utrok, ke jh lohka za taka reč punucaja. Če more pa na usaka viža društu bt, maja pa zatu u Iblan trinajst takeh društu, ke se »Sukolce« igraja; pol maja u Šentvid pet in pu »Sukolcu«, u Krajn sm jh tud našteu enkat, ke sa bli usi skupi, eneh devet in še pu useh drugeh koteh se jh dubi. Če use tu leberalci skp sprauja in jh punucaja pr lampjoneh, more »Iblansk Zgun« sprevidet, de jh je za ena sila zadost in de sa prsmujen, če se umes štlja. De b pa na soja roka »Iblansk Zgun« kej vn izpelu, tu pa tud sami vidja, de na gre in de jm pousod zguba kaže, ud zgube, pa prauja, de še judi na morja žiut.

»Iblana«, tu je neki družga; če »Iblana« kej prštima, tu ma saj kašn furm in se

volja mošnje kolje — če nimaš drobiža, nikar ne hodi v gostilno. Lonjerski mešani zbor je prepeval lepe narodne pesmi — nismo se ni nadejali, da jo znajo Lonjerci tako urezati. Godba z Rocola je svirala lepe narodne popevke, tako, da je bilo res lepo, staremu in mlademu se je srce poživilo, da je radostno zaklical: Bog živi našega cesarja Franca Jožefa. Gospodom finančne straže, ki so vse to priredili, iskrena hvala!

AVSTRO - OGRSKA.

»N. Fr. Presse« piše, da se je večkrat poročalo, ne da bi kdo ugovarjal, da postane predsednik »Avstrijskega Lloyd« grof Stürgkh. Nastajajo pa pomisleki proti imenovanju Stürgkha za »Lloydovega« predsednika. Član 14. pogodbe med državo in »Lloyd« namreč določa, da člani obeh zbornic ne morejo biti člani »Lloydovega« upravnega sveta. Grof Stürgkh je, kakor znano, član gosposke zbornice.

Uveljavljanje srbske trgovinske pogodbe.

»Osrednja industrijska zveza« je zopet vložila pri vladi predlog, naj se takoj uveljavi trgovinska pogodba s Srbijo. Moravski tekstilni tvorničarji so tudi nujno naprosili vlado, naj uveljavi trgovinsko pogodbo s Srbijo, ker je drugače srbski trg izgubljen za tekstilno industrijo.

Masreg'ovan socialno-demokratski učitelj.

»Čas« poroča, da je zblaznel učitelj Student, ki je bil odpuščen, ker je javno nastopal kot socialni demokrat.

Proti anarhistom na severno zahodnem Češkem.

Proti anarhistični strokovni organizaciji premogarjev na severno zahodnem Češkem uvedena preiskava je dognala, da je bilo tako društveno vodstvo, kakor tudi krajevne skupine v ozkem stiku z inozemskimi anarhisti. Anarhisti so delovali tudi po vojašnicah.

Goljufija v ogrskem ministrskem predsedstvu.

V ogrskem ministrskem predsedstvu nastavljeni 27-letni diurnist Dezider Halasz je ponaredil Wekerlov in pa podpis načelnika računskega oddelka Bobbolaka in dvignil iz državne blagajne 8800 kron, ki jih je zapravil. Dr. Wekerle vodi sam preiskavo.

Ustavljene sejmi v Karlovcu.

V Karlovcu sta grajala pred dvema mesecema v občinskem zastopu člana kocalice dr. Lukinič in dr. Vinkovič župana, ki je sprejel Raucha kot gosta v svoj hiši. Vsled tega je odstopil občinski zastop in je imenovala vlada vladnega komisarja, da vodi občinske posle. Vlada je na to prepovedala iz policijskih razlogov letne in tedenske sejme, kar je Karlovčane zelo oškodovalo, ker so pred vsem navezani na sejme. Karlovčani so imeli 20. t. m. shod, ki se ga je udeležilo več sto meščanov. Na shodu so obsodili dr. Lukinič in dr. Vinkovičev nastop in odposlali vladnemu komisariju odposlaništvo, ki je prosilo za oprostitev in pa, naj se zopet uvedejo sejmi. Vladni komisar je vzel na znanje izjavo in je izjavil v imenu vlade, da bodo zopet dovolili sejme.

Sežgana italijanska zastava.

V Marcen (Tirol) obesili so kapitan laške trgovske ladje, neki Norvežan in še en Italijan na cerkvenem stolpu italijansko trobojnico. Ljudstvo je bilo razljučeno in je zastavo sežgalo. Oblasti ne morejo prijeti razobešalcev, ker so jo potegnili čez mejo.

Proti cesarski pesmi na Ogrskem.

Po maši ob Štefanovi slavnosti dne 20. t. m. v budimpeštanski cerkvi sv. Matije je ustrelilo vojaštvo, po salvi je pa zaigrala godba cesarsko pesem. Mažarski študentje so pa zapeli Košutovo pesem in demonstrirali, občinstvo jim je pa pritrjevalo.

Sodna imenovanja na Češkem.

Nemško-radikalna korespondenca objavlja, da so zadnja sodna imenovanja na Češkem primerna, a nemški radikalci le niso popolnoma zadovoljni. Za nemško ozemlje so imenovali sicer samo nemške sodnike, a z imenovanjem so zadovoljni tudi Čehi. Imenovanja v Pragi, Plznu in v Budjejevicah niso primerna dejanskim razmeram. Ničesar tudi niso storili, da premešča iz nemškega ozemlja češke sodnike, ki jih je 160. Imenovati bi bili morali polovico nemških, polovico čeških sodnikov, imenovali so pa 8 Nemcev in 25 Čehov. Pravi ključ so rabili ob imenovanjih le glede na državne pravdnike.

Prestolonaslednik v nevarnosti.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand d'Este je bil pred nekaj dnevi v veliki nevarnosti. Z avtomobilom se je peljal blizu

svoje graščine na Solnograškem na nekem mestu, kjer se je utrgala kamnita plast. Prestolonaslednik je ušel nepoškodovan nevarnosti.

Jezikovna postava.

Ministrski svet se je večkrat pečal z jezikovno postavo, a zaradi pomislekov čeških in nemških ministrov so jo vrátili sekčima načelnikoma Hergetu in Parau-beku. Ne gre se pa za važna načelna, marveč za manj važna vprašanja. Razven čeških radikalcev ni nihče nasprotoval proti teritorialni razdelitvi jezikovnega okrožja. Skoraj gotovo se predloži zbornici jezikovni načrt.

Važna bosanska izjava.

Sarajevski podžupan dr. Mandić je dne 18. t. m. ob cesarski slavnosti nagovoril deželnega načelnika podmaršala pl. Winzorja. Med drugim je izjavil sledeče: Prosim vas, da sporočite vladarju čute odkrite lojalnosti in da priporočate dobrohotno našo prošnjo cesarski milosti. Naj se prej ko mogoče izvede drž.-pravna priklonitev provinc avstro - ogrski monarhiji, ki sta že 30 let neločljivo pravno in dejansko zvezani z monarhijo. Na tem temelju naj se podeli deželama moderno ustavno življenje, za katero je ljudstvo že zrelo.

Odklonjena podpora »Ungaro Croati«.

»Ungaro Croati« je prosila ogrsko trgovinsko ministrstvo, naj poviša družbi sedanjo podporo. Ogrska vlada je pa odklonila prošnjo, češ, da družba ne dela dovolj za ogrske koristi in da mnogokrat nastopa celo proti mažarskim koristim.

Nevarni položaj v Bosni.

Sarajevo, 22. avgusta. Kako opasen je položaj v Bosni, dokazuje sledeči manifest »Srbsko-mohamedanskega odbora«, katerega zdaj širijo po Bosni: »Bratje, čas tiranije Švabov in Mažarov je minul. Ne bo več dolgo in požrešni dvoglavi orel, znamenje avstrijske samodržne vlade, se bo zgrudil v prah. Zarja svobode je zasijala, iz turškega parlamenta bo prišla rešitev iz avstrijskega suženjstva. Bratje! Pripravite se za ta trenutek, imejte puške pripravljene, da ne bode svobode, ki pride iz vzhoda, zatrti banditi iz zahoda!« To dokazuje, da je prišel zadnji čas, da se razmere v Bosni uredi.

»UNGARO - CROATA« PREMALO MAŽARSKA.

Parobrodno društvo »Ungaro - Croata« na Reki je prosilo pri skupnem trgovinskem ministrstvu v Budimpešti za zvišanje državne podpore. Ogrska vlada je prošnjo odbila, češ, da je uprava imenovanega društva premalo mažarska.

VAŽNI ZGODOVINSKI DOKUMENTI.

Iz Budimpešte javljajo: Branko Milič, ki je bil med zarotniki proti kralju Aleksandru in kraljici Dragi, je izročil ogrskemu narodnemu muzeju 55 spisov, dokumentov in klišejev, toda pod pogojem, da se jih obelodani šele po smrti kralja Petra. Te listine prikazujejo baje borbo kralja Petra za srbski prestol.

PREPREČEN NAPAD NA ANGLEŠKEGA KRALJA V IŠLU.

»Deutsches Volksblatt« poroča iz Genfa: Na cornavinskem kolodvoru so prijeli dva italijanska anarhista, pri katerih so našli vožna listka v Išli. Anarhista sta se morala povrniti v Italijo. Sodi se, da sta nameravala anarhista v Išli napad ob navzočnosti angleškega kralja.

SESTANKA MED AEHRENTHALOM IN IZVOLSKIM NE BO.

Poroča se, da se Aehrenthal, ki biva na Semerniku, ne bo sestal z ruskim zunanjim ministrom Izvolskim, ki je odpotoval v karlovovarske toplice, ker za sestanek ni nikakega povoda in sta glede na turško vprašanje obe vladi složni. Avstrijski petersburški poslanik grof Berchtold. Izvolski se iz Karlovih Varov odpelje v London in se snide tudi z nemškim državnim kancelerjem Bilowom.

SESTANEK VILJEMOV Z EDVARDOM.

Ko se povrne Edvard iz Marijinih toplic, se še enkrat sestane z nemškim cesarjem Viljemom.

PIJ X.

Papež Pij X. je odpovedal vse sprejeme ob jubilejskih slavnostih.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE V ŠVICI.

Bazel, 22. avgusta. Bazelski vladni svet je »velikemu svetu« predložil predlog glede na ločitev cerkve od države in subvencijo katoliških cerkvenih občin. Vladni svet predlaga, naj se § 19. kantonalne ustave, glasom katere se ureja razmerje med cerkvijo in državo, izpremeni sledeče:

Reformirana in rimsko-katoliška cerkev veljata v kantonu bazelskem za javnopravni napravi. Svoje zadeve uravnava sam, izvzemši izključno cerkvenih stvari, pa morata svoje ustavne določbe in splošne navedbe predložiti v potrjenje državnemu svetu. Reformirana in rimsko-katoliška cerkev upravljata svoje premoženje samostojno pod vrhovnim nadzorstvom vladnega sveta. Imata pravico v slučaju potrebe naložiti svojim pripadnikom bogoslužni davek, davčni nalog mora vlada potrditi. Za ostale cerkve velja zasebno pravo. Izvzemši stroške za službovanje duhovnikov na javnih bolnišnicah, zavetiščih, kaznilnicah, sirotišnicah itd., država, oziroma občina ne podpira bogoslužnih naprav. Nove določbe stopijo v veljavo januarja 1910. S tem dnem odpadajo v državnem proračunu vsi izdatki za bogoslužje razun pokojnin in plač »cerkvenim uradnikom«, dokler ne poteče njih poslovna doba. Vlada odstopi do istega roka (1910) reformirani cerkvi vse cerkve, v katerih se je dozdej izvrševalo reformirano bogoslužje, kot njeno lastnino, ravnotako katoliški. Vrhtega dobita obredve cerkvi od leta 1910. počenši skozi tri leta vsegaskup 150.000 frankov kot nekako odškodnino za vse, kar bo odpadlo po novem zakonu.

TURČIJA.

Solunski mladoturški odbor je sklenil, da se kakor vedno tudi letos slovesno obhaja obletnica, ko je zasedel Abdul Hamid prestol. Ruski poslanik je častital sultanu, ker je podelil ustavo.

FRANCOSKA POLITIKA V TURČIJI.

Pariz, 22. avgusta. Francosko časopisje se na vso moč trudi pridobiti si simpatije mladoturkov. Vzrok je ta, da ima Francija glede na Turčijo veliko na vesti. Zlasti znana Francoska demonstracija z vojnim brodom pred Mytileno, s katero je vlada ščitila dva velika oderuha Loranda in Tubinija, prizadeva zdaj francoski javnosti skrb in zato listi izkušajo izbrisati spomin na ta dogodek. Zato z velikim veseljem razširjajo vest, da je novi turški poslanik v Parizu, Naum paša, dejal, da so simpatije turškega ljudstva na strani Francozov. (!)

BOLGARIJA SE Približuje USTAVNI TURČIJI.

Iz Sofije poročajo: Ugledne osebe vseh strank so pod predsedstvom znanega prvoboritelja za turško - bolgarsko prijateljstvo, Načoviča, ustanovili »zvezni odbor«, v svrhu, da se Bolgarija politično, gospodarsko in kulturno zbliža ustavni Turčiji. Odbor odpošlje v kratkem dva člana, da natančneje proučita turško gibanje in da stopita v zvezo z njega voditelji.

RUSIJA.

Sedanji ruski carigradski poslanik Sinovjev zapusti svoje mesto, naslednik postane atenski poslanik Šterbačev. Peterburški uradni brzojav poroča, da se rusko črnomoško brodovje ne nahaja v Črnem morju.

ŽELEZNIŠKI NAČRTI RUSIJE.

Ruska vlada se bavi z vprašanjem, da zgradi med sibirskimi in srednjeazijskimi železnicami spojne proge. V prvem redu bi se imela zgraditi proga med Taškendom in Vernom.

ANGLEŠKA IN NEMČIJA.

Sir Goschen je izjavil, da bo storil vse, da se še bolj izboljšajo razmere med Nemčijo in Angleško. Neopravičena je bojazen, da bi morebitna konservativna vlada strmoglavila politiko liberalcev.

ANGLEŠKI MORNARIŠKI NAČRTI.

»Daily Telegraph« poroča, da nekateri člani vlade niso zadovoljni z novim mornariškim načrtom in nasvetujejo, naj prispeva k stroškom deloma tudi državni font za pokrojitv državnih dolgov. Ministrski predsednik Asquith se strinja z načrtom.

BOJ V MAROKU.

»Temps« poroča: »Mavri so napadli 24. t. m. 35 km od Nuarmata kapitana Bergerja, ki je pa odbil napad. Mavri so imeli 6 mrtvih in 7 ranjencev, Francozi enega mrtvega in dva ranjenca. Kapitan Berger je nato iskal vode in pri tem izgubil 22 domačinov, 11 jih je umrlo vsled žeje, 11 jih pa pogrešajo.

NEMIRI V NEMŠKI VZHODNI AFRIKI.

V Yambiju so vojaki zadušili nastale nemire brez boja. Dva velika čarovnika so usmrtili, 18 voditeljev pa zaprli.

Dnevne novice.

× **Jugoslovansko časnikarsko društvo.** Deželna vlada je potrdila danes pravila »Jugoslovanskega časnikarskega

društva« s sedežem v Ljubljani. Potreba tega društva, katerega namen je pospeševanje gmotnih in duševnih interesov svojih članov in pospeševanje časnikarske naobrazbe, je bila že davno jako nujna. Slovenski in hrvaški časnikarji si bodo v tem društvu ustanovili lepo strokovno organizacijo, ki bo gotovo podpirana od vseh, ki razumejo pomen časnikarstva. Društvo pristopi kot član »Zvezj slovenskih časnikarjev.« V kratkem se skliče občni zbor v Ljubljano. Pozivamo slovenske in hrvaške časnikarje, da v oblinem številu pristopajo temu velevažnemu društvu, o katerem je že sedaj gotovo, da bo najmočnejša slovensko - hrvaška časnikarska organizacija. Vsa pisma za »Jugoslovansko časnikarsko društvo« do občnega zbora sprejema uredništvo »Slovenca«.

+ **Skupno delo.** Liberalci so v svojih glasilih odklonili skupno delo vseh slovenskih političnih strank pri družbi sv. Cirila in Metoda. Vsled tega nam ne preostane nič drugega, nego da sami pričnemo obrambno delo za naše narodno nevarne kraje. Skrb za to prevzame na Štajerskem S. K. S. Z. v Mariboru. Rodoljubje, podpirajte socialno zvezo pri tem početju!

+ **Shod katoliškega narodnega dijaštva v Gorici** je sijajno uspel. Udeležencev je do 300. Radikalni dijaki, ki so v družbi z goriškimi liberalci prišli izzivat, so se osramočeni moralni poskriti kakor sove v svoje dupline. Italijani so napadli enega »Zarjana« in mu oropali trak. Obširno poročilo te prekrasne manifestacije krščanske misli v Primorju sledi.

+ **Uredništvo »Slovenca«** je poslalo shodu katoliško narodnega dijaštva v Gorico sledeči brzojavni pozdrav: »Novim četam na zmagovalni poti do Adrije želi uspeha in zmage uredništvo »Slovenca«.

+ **Liberalno zadružništvo.** Glede na »Narodovo« kričanje in na popravek, ki ga pošilja »Zveza slovenskih zadrug«, iznova potrjujemo, da »Splošna zveza avstrijskih zadrug« ni sprejela v članstvo liberalne zveze, da liberalna zveza kot konkurenčna, iz političnega strankarstva ustanovljena zveza ne dobi podpore poljedelskega ministrstva, da ta zveza, ki ji stoji na čelu predsednik trgovske zbornice in ki ima v odboru uradnika trgovske zbornice poleg trgovcev, ravno zaradi tega nima značaja kmetijske zadružne organizacije in ji zaradi tega mora ta značaj odrekati tudi poljedelsko ministrstvo. Res je, da so dobila vsa kočevska županstva nemške okrožnice, ki jim priporočajo »Zvezo slovenskih zadrug« na uprav kričav način. Kake izvrstne kupčije pa dela liberalna zveza, se najbolje vidi v — Ricmanjih!

+ **Jako žalosten** je »Narod« zaradi sijajnega nemškega katoliškega shoda v Düsseldorfu. Kar v glavo mu ne gre, da se godi kaj takega. Najbolj ga pa žalosti, da nič ne kaže na Nemškem, da bi se po želji njegovih bratcev na Pruskem začel že kmalu kulturni boj. Zato zdihuje: »Glasovi nemških listov kažejo, kako živa je v nemških svobodomiselnih krogih želja po kulturnem boju. A da do sedaj še ne pride od tega, je tudi gotovo, ker osrednja vlada o tem neče ničesar slišati in ker so nemške svobodomiselne stranke vprežene v block-politiko kancelarja Bilova.« Torej na Bilova se izgovarja »Narod«, ker so Prusi pametnejši kakor pa protiversko blazni »Narodovci«. Zato pa hujska »Narod« doma h kulturnemu boju in je iznašel neko novo Ricmanje pri Reki, koder prigovarja ljudem, da se naj izveličajo »brez duhovnikov in vikarjev«.

+ **Liberalni zgagarji** v »Narodu« napadajo poslance S. L. S., ker vlada ni dala za Kranjsko več podpore kakor 200.000 kron. Vsota je sama na sebi res premajhna, a če primerjamo, da je dobila Štajerski, ki ima trikrat toliko prebivalcev, samo 300.000 kron, Goriška celo samo 60.000 kron, tedaj je jasno, da so naši poslanci dosegli, kar se je sploh doseči dalo pri tako nizkem znesku, kakor ga je dalo na razpolago finančno ministrstvo. Zato so tudi naši poslanci storili vse korake, da izposlujejo prizadetim živinorejcem nadaljne ugodnosti. Liberalni zgagarji naj trdijo svoje! A to pribijemo, da liberalni zgagarji sami priznavajo vso podporo kot uspeh naših poslancev S. L. S. Zato pa roke proč, liberalni zgagarji, ki se po judovski vsiljujejo in pošiljajo pisma na vsa županstva, da bi s svojo zgago zanesli prepričanje ljudstvu!

× **Druga ljubljanska škofijska sinoda** se bo vršila od ponedeljka 24. t. m. do petka 28. t. m. zbrali se bodo duhovniki vse ljubljanske škofije na posvetovanje. Glavne seje bodo v stolnici. Radi tega bo stolnica vernikom zaprta ponedeljek popoldne od pol pete ure dalje, torek, sredo, četrtek zjutraj od pol sedme ure do okoli 10. ure, popoldne od pol 4. do 6. ure, petek zjutraj pa od pol 6. do ok. 9. ure. — Ob

času sinode se vsi verniki lahko udeležijo polnega odpuška, če med časom vredno prejmejo sv. zakramente, obiščejo stolnico ali katero drugo ljubljansko župno cerkev in molijo na namen sv. očeta.

× **Slovanski kurzi v Gradcu.** Zadnja številka »Zeitschrift für die österreich. Gymnasien« naznanja, da bodo kurzi za nadaljnjo izobrazbo srednješolskih profesorjev na češkem vseučilišču v Pragi 23. do 29. aprila 1909 in na vseučilišču v Gradcu v prvi polovici septembra 1908. Predavali bodo vseučiliški profesorji o jako zanimivih predmetih in najnovejših pridobitvah na polju znanosti. Nas zanimajo zlasti slovanski kurzi v Gradcu: prof. Štrekelj bo predaval 6 ur o »novih nazorih glede nekaterih vprašanj slovanske gramatike«, prof. Murko pa — tudi 6 ur — »o novih potih v jugoslovanski literarni zgodovini«. Predavanja bodo za udeležence brezplačna.

+ **Nadškofu Posiloviču** so brzojavno čestitali k petdesetletnici mašništva sveti oče, cesar Franc Jožef, nadvojvoda Leopold Salvator. Apostolski nuncij, nadškof Granito di Belmonte je prišel s tajnikom nunciature mons. Nicotrom osebno v Baden čestitat. Nadškof je povodom svojega jubileja dal 152.000 kron za dobrodelne namene.

+ **Občinske volitve v Novem mestu.** Dne 20. t. m. so se vršile brez vsakega zanimanja občinske volitve v Novem mestu. V III. razredu se je od 337 volivcev udeležilo volitve le 17 oseb, primeroma ravno taka udeležba je bila tudi v II. in I. razredu. Brez vsake agitacije so bili izvoljeni v III. in II. razredu štirje somišljeniki »S. L. S.

— **Pri odborovi seji Kmetске zveze v Ribnici,** dne 16. t. m., se je pooblastil zvezin načelnik g. poslanec Jaklič, da v njenem imenu protestira pri ministrskem predsedniku, da se za pomoč proti pomankanju krme za Kranjsko deželo nazakala tako malenkostna svota in da intervenira pri deželni vladi o načinu razdeljevanja podpore. Kmetje v ribniško-velikolaškem okraju se za to podpora nalo oglašajo, ker kmet v tem času nima denarja, da bi seno takoj plačal, pa tudi cena je veliko previsoka, da bi se izplačalo s kupljenim senom krmiti živino celo zimo. Oglašili pa so se za podporo nekateri ljudski izkoriščevalci, ki so vse drugo prej nego kmetje. Na ta način mislijo priti do sena, s katerim bi po zimi in spomladi delali lepe dobičke. Pa takim tičem bo že Kmetška zveza gledala na prste in poskrbela, da se jim njihov umazan »kšeft« ne bo posrečil. — Pridelalo pa se je v okraju primeroma precej slame. Živinorejcem bi slama vsaj deloma nadomestila seno, ako bi imeli zadosti otrobov. Pri tej draginji pa je kmetu nemogoče kupovati otrobe. Vlada naj preskrbi živinorejcem otrobe po znižani ceni.

— **Na Triglavu ponesrečeni (?) Karol Wagner.** O tem se nam še piše: Wagner je hranil v Aljaževem domu cepin in površnik in šel 15. t. m. proti steni, da jo sam prepleza, in sicer brez priprav in orodij, katere so neki drugi štirje turisti rabili, pomagajoč si eden drugemu po navpični steni z vrvjo, kladvi, klini, katere sproti zabijajo in zopet seboj jemljejo, eden drugega na ramo stopajo itd. Za Wagnerja nerazumljivo! Ker ni 19. t. m. prišel nazaj, so ga šli iskat, v četrtek in v petek domačini, in v soboto pridejo še Dunajčani, ki so odborniki rešilne planinske postaje. V teh strašnih prepadih ga bo težko najti. Eni pojejo gori čez Prag in potem počez v Triglavsko steno, drugi bodo skušali s klini in vrvjo priti od spodaj gor. Morebiti z daljnogledi zapazijo, kje leži. Da bi bil še živ v kaki duplini, je malo upanja. Pridružil se je iskalcem tudi vodnik Bertonec in Košir mlajši. Fotograf Pavlin je šel poizvedovat v Trento. Kaj bo uspeh, sporočam vdrugič. — Da se ne zgodijo nesreče, se nujno priporoča, da hodijo turisti po narejenih, zavarovanih in z rdečimi črtami zaznamovanih stezah — in da ne kažejo nepotrebne bravure po neznanih, navpičnih stenah. Ravno tako se je leta 1096. ponesrečil mladi dr. Gödel iz Judenburga na severni navpični steni Mangarta, ki je pa le senca proti Triglavski steni. — Wagner bi bil lahko šel po Tominškovi poti, ali pa čez Prag, četrt ure proč, pa bi bil zdrav prišel na Triglav in se vesel vrnil k svoji obitelji. J. A.

— **Sokoli in ljudstvo.** Celjska »Domovina«, št. 91., stran 2., poroča, da v nekem sokolskem društvu na Spodnjem Štajerskem niso hoteli sprejeti nekega moža za člana z edinim razlogom, ker je — hlapec. Nekateri »gospodje« so se sramovali ž njim vred biti člani dotičnega sokolskega društva. Ta dogodek je lepo priporočilo za »Sokola« in za »ljudsko« liberalno stranko.

— **Sadna in grozdna razstava v Novem mestu.** Kmetijska podružnica novomeška priredi od 26. do 28. septembra t. l. sadno in grozdno razstavo, ki naj pokaže,

koliko je sadjarstvo v zadnjih 20 letih napredovalo in katere sadne vrste se za dolensko stran najbolj priporočajo. Z razstavo naj se pa napravi tudi pričetni korak za razvoj sadne kupčije na Dolenjskem, in zato se razstava priredi v zvezi s sadnim trgov. Opozarjamo vse dolenske sadjarje in vinogradnike na to razstavo ter jih pozivamo, da naj se je množestveno udeležijo, da na ta način pomorejo k nadaljnjemu napredku dolenskega sadjarstva. Priglasila sprejema kmetijska podružnica novomeška do 10. septembra t. l. Ona tudi daje potrebna pojasnila interesentom glede kupčije in razstave.

— **Skušnja gojencev mlekarске šole na Vrhniki** se vrši dne 29. t. m. ob 9. uri dopoldne. Izpit je javen in se ga lahko udeleži vsakdo, ki se zanima za mlekarstvo. Poleg praktičnega delovanja v mlekarni, sirarni in strojnari, se bodo gojence izprašalo iz vseh strok mlekarstva, živinoreje, zadrugištva itd. Obenem se bodo preskušali mlekarški izdelki šole.

— **Novice z Bleda.** Z Bleda se nam piše: Razsvetljava dne 17. t. m. zvečer je krasno uspela, vile in hoteli so bili jako lepo razsvetljeni, navdušenje je bilo splošno in udeležba mnogobrojna. Tudi korzo isti dan opoldan je lepo uspel, in so bile ladje in čolni krasno dekorirani. Najlepša je bila Pongratzova ladja z dežnikom iz samih višnjevih rož, v kateri so sedele dame in gospodje v beli in višnjevi obleki. To ladjo je vozil gorenjski korenjak v narodni noši. Tudi Mayerjev čoln je bil jako lep, bil je čisto bel in dragoceno opravljen. Posebno pozornost pa je vzbudil čoln g. ruskega državnega svetnika pl. Fischerja v katerem so sedele Rusinje v narodni ruski noši. — Od ponedeljka sem imamo zopet lepo vreme. Tujcev je letos do 300 več nego lani. — V soboto 22. t. m. bo benefični koncert zdravniške godbe, na katerega nas vabijo samonemška vabila. — V ponedeljek 17. t. m. je umrla posestnica vile Belle, občespoštovana udova g. Weitzerja, tovarnarja v Gradcu. Vila pride menda sedaj v posest mesta Arad. Bog ne daj, da bi stanovali v njej v bodoče — mažarski židi! Židov je letos žalibog precej tukaj! — Z ozirom na to bi bilo res želeli, da bi blejski grad prišel v deželno posest. Morda bo vendar Muhr nekaj popustil, in deželni odbor našel modus, pod katerim bo mogel ohraniti ta biser dežele Slovincem brez velike škode na obrestih od založenega kapitala. — Kakor čujemo, se bo hotel Mallner prodal letošnjo jesen nekemu nemškemu konsorciju z Dunaja. Že spet tujci! — Vodovod bi bil za Bled skrajno potreben. Kakor čujemo je voda že kupljena in so stroški proračunjeni na 182.000 K, od katerih upamo, da bo država prevzela 40 odstotkov, dežela morda 20 odstotkov in 40 odstotkov občina Bled. Posebno vasi »Mlino« in »Grad« (ki je pred kratkim pogorel) sta nujno potrebni dobre pitne vode.

— **Iredente ni?** Iz Rovinja nam pišejo: Dne 17. in 18. t. m. je bilo mesto lepo okrašeno z zastavami in venci. Cesarske podobe so visele lepo okrašene in celo mesto razsvetljeno, pri nasprotnikih ni bilo nobene zastave in tudi okrašeno ni bilo. Ali nekaj iredentovcev je neko cesarjevo podobo na drobne kosce razbilo. Iredentovci so raztrgali tudi več cesarskih zastav. Občinski stražniki teh lopov niso izsledili, upati pa je, da jih izsledi neutrudljivi stražmojster g. Feliks Koman.

— **Zopet avtomobil na bistrickem mostu pri Domžalah.** Ko je peljal včeraj 21. t. m. Ivan Rode, posestnik na Rodici, gramoz po državni cesti, srečal je ravno na omenjenem mostu avtomobil, v katerem so sedele štiri osebe. Vozili so tako naglo, da sta konja skočila v stran. Ves trud voznika da bi jih bil obdržal, je bil zaman. Le močna ograja je preprečila, da nista konja skočila v vodo; zgodila bi se bila brezdvomno lahko grozna nesreča. K sreči pa se je zlomilo samo oje pri vozu. Ali res nimajo avtomobilisti nobenih postav?

— **Nova opekarna.** Gospod Avgust Bele je otvoril novo parno, moderno urejeno opekarno na Rakeku.

— **Učiteljske službe** so razpisane v Mokronogu v Trebnjem, v Št. Juriju pod Kumom, v Št. Jernejem, v Trebelnem, v Trzinu in v Krtini.

— **V spanju okraden.** Na Sajmištu v Zagrebu je zaspal v neki baraki kmet Fr. Sodčič iz Pišec. Ko je spal, mu je neznanec ukradel iz žepa denarnico s 240 kronami in pa srebrno uro in verižico.

— **Posebna škofija za Reko.** »Pesti Hirlap« poroča, da je v ogrskem ministrstvu za bogočastje že izgotovljen organizacijski načrt za ustanovitev nove škofije za Reko.

— **V Miramar** je došel 21. t. m. zjutraj nadvojvoda Maksimilijan, nadvojvodinja Marija Jožefa pa 22. t. m. ob 7. zjutraj. Nadvojvoda in nadvojvodinja ostaneta v Miramaru več časa.

— **Toča.** Iz Ajdovca pri Žužemberku se nam piše: Dne 12. avgusta smo imeli zopet točo. Ob 8. uri zjutraj se stemni nebo, močno zagradi in usuje se kot lešniki debela toča, ki je padala kake tri minute. K sreči ni šla na široko, kake 300 m, prizadeta je vas Ajdovec. Na grozdju se precej pozna in na sadju, ki dozoreva, in bi še bolj škodovala, ako bi ne šla zmešana z dežjem.

— **Semenj v Kandiji.** Iz Kandije pri Rudolfovem se nam poroča: Mesečni živinski semenj je bil prav dobro obiskan glede prodajalcev, manj pa glede kupcev. Priznati se mora našim živinorejcem, da so zadnja leta visoko povzdignili živinorejo. Lansko leto sem enkrat grajal, da lepa pa blatna živina ceni škoduje. Na sedanjih živinskih semenjih pripeljana je bila lepo osnažena živina. Kupcev ni bilo, tuji mesarji so kupili nekaj par volov; drugo so vzeli skoro napol zastojni naši mesarji.

— **Nadškof dr. Posilović** se je znatno okrepčan vrnil iz zdravilišča Baden v Zagreb.

— **V dveh dnevih petkrat toča.** Dne 15. in 16. t. m. je v Brčki na Hrvaškem petkrat pobila toča ter napravila mnogo škode na slivah in koruzi.

— **Bolni župnik Anton Žgur** se priporoča duhovnim sobratom v molitev.

— **Prostovoljno gasilno društvo Štefanja vas** priredi v nedeljo, dne 23. t. m. veliko vrtno veselico v prid gasilnega orodja in v proslavo 60-letnice Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v krasnih senčnatih prostorih gostilne gosp. Jos. Anžiča pri Soršu v Štefanji vasi. Začetek točno ob 3. uri popoldne, vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabi odbor. — V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica dne 30. t. m.

— **Gad je pičil** v Predvoru pri Kranju v desno nogo Ivano Tičar.

— **Nesreča.** Na Dobravi je slamorezni stroj strl tri prste leve roke Jakobu Suhadolcu.

— **Umrli** je v Jolietu v Ameriki 20 let stari Slovenec Jurij Težak. — V Allegheny, Pa. je umrla Ivana Kuna, rojena Gašperič, doma iz Belčevega vrha, župnije Dragatuš na Dolenjskem. — V Čikagi je umrla 23 let stara Ivana Petelin rojena Blekoš, doma pri Škofji Loki na Gorenjskem. — V Rockspringsu Wyo. je umrl Slovenec Alojzij Buh.

— **Lov na divje kozle.** Od 31. avgusta do 5. septembra 1908. se vrši na Kamniških planinah (od Grintovca do Ojstrice in v predgorju) lov na divje kozle. Občinstvo se vljudno prosi, da naj v tem času opusti hojo po Kamniških planinah, da se ne zgodi kaka nesreča in se ne moti lov.

— **Koliko piva popijemo na leto?** Koroška je izdelala 258.699 hektolitrov piva. Kranjska, ki šteje skoro 200.000 ljudi več, pa samo 106.759 hektolitrov.

Velesrbska propaganda.

Z ozirom na velikosrbsko propagando so zaprli v Crkvenem boku učitelja Duka Oblakoviča, občinskega načelnika Koriča in občinskega tajnika in blagajnika Kačarja. V zagrebške zapore so privedli iz Kostajnice dva srbska trgovca. Zaprtih časnikarjev še niso izpustili, ker »Obzorje« urednik ni hotel izjaviti, da ne bo več objavljaj podrobnosti o preiskavi. Ruski uradni brzojav objavlja glede na aretacijo »Pokretovega« in »Obzorovega« odgovornega urednika: Urednika sta bila prijeta glede na § 300. kazenske postave zaradi hudodelstva hujskanja z objavo člankov dne 17. t. m. pod naslovom: »Kako se fabricira veleizdajstvo«. Članka opisujeta preiskovalne sodnike za nosilce vlečk Starčevićeve stranke. V Kostajnici po sodnikih izvedena hišna preiskava se pa označuje za juristični humbug, primeren, da dovede ljudstvo k anarhiji.

Nova odkritja v velesrbski zaroti.

Sarajevo, 22. avgusta. V »Sarajevoer Tagblatt« odkriva njega šef-urednik, Wagner, senačne stvari o zvezi med umorom kralja Aleksandra in velesrbsko propagando, oziroma sedanjim kraljem Petrom Karagjorgjevičem, katerega Wagner dolži, da je z umorom Aleksandrovim v tesni zvezi, kar je, kakor on pravi, v Srbiji sploh znana stvar. Umor Aleksandra in Drage da se je izvršil skrajno brutalno. Srbsko ljudstvo, pošteni srbski kmet — da se je grozil ob tem zločinu. Niti 6. polk, kateremu je poveljeval glavni morilec, polkovnik Mišić, ni bil za umor, ampak so ga preslepili in konečno le s težavo pregovorili. Ruski poslanik je bil poučen, da se umor namerava. Bil je tudi na licu mesta in z nogo pokazal na trupli, češ: »Nesite to stran!« Polke so enega od drugega izolirali in na ta način potolažili ter pregovarjali. Zarotniki so bili vsi propali častniki, ki so umor izvršili za denar, da poplačajo svoje dolgeve in avanzirajo. Polkovnik Mišić je delal za Petra Karagjorgjeviča kot »prihodnjega kralja velike

jugoslovanske države«. Ker niso bili vsi zanj, niti večina ne, je Mišić grozil z vojaštvom in dejal, da so zarotniki Petru postavili svojo besedo, da postane kralj po umoru Aleksandrovem. Načrt, da se kralj umori, so kovali na Dunaju v kavarni »Imperial«. Glavni akterji so bili Jaša Nadodvič, Mišić in dr. Jeftanovič, vodja bosanskih Srbov, ki je zdaj pod policijskim nadzorstvom, in še nekaj drugih. Kralju Petru je dala na razpolago denar neka ruska banka, jugoslovanske zarotnike pa je financiral bosanski Srb Gliso Jeftanovič. Velesrbsko zaroto vodi Spaljković, šef tiskovnega fonda v Belgradu. Kralj Peter za zaroto vé in jo baže tudi podpira. Baron Burian je za to vedel in že pred dvema mesecema Glisi Jestanoviču na Dunaju pri neki avdiјenci dejal: »Imamo toliko obtežilnega materiala proti vam, da niste več varni ne za svojo osebo, ne za svoje imetje«.

Ljubljanske novice.

DEŽELNE DOKLADE NAHIŠNI DAVEK.

O včerajšnji deputaciji ljubljanskih hišnih posestnikov v deželnem dvorcu se nam še podrobneje poroča: Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani naznanja prizadetim hišnim posestnikom, da se je včeraj, dne 21. t. m., oglašila večja deputacija interesentov in društvenih odbornikov v dež. dvorcu, kjer jo je sprejel dež. glavarja namestnik in dež. odbornik gosp. dr. Lampe. Deputacija je prosila, naj dež. odbor vsaj eksekucije ustavi, ki jih vrši davkarija vsled ukaza dež. odbora z meseca februarja 1908 napram prizadetim, dokler ne predloži dež. odbor še enkrat sklepa dež. zbora z 24. nov. 1905. dež. zboru. Povdarjalo se je, da je položaj prizadetih obupen, kar čez noč so jih začeli rubiti. Vsi posestniki so računali z oproščenjem dež. doklad ter so le na ti podlagi zidali in na isti podlagi nastavili stanarine. Dež. zakon z l. 1896., ki oprošča hiše, postavljene do l. 1900. za 5 let, sprejel je dež. zbor tedaj le kot nekaj provizorij, češ, da tudi še pozneje lahko dovoli oproščenje za celo dobo drž. 5% davka. Po l. 1900 ni deželni odbor tiral nobenih doklad za prvih 5 let, dasi ni bilo o tem nikakega sklepa deželnega zbora. Dež. zbor pa je sklenil 24. novembra 1905 soglasno, da se oproste hiše za celo dobo 18 ozir. 25 let dež. doklad. Dež. odbor je še le skoraj poldrugo leto po tem izjavil, da tega sklepa dež. zbora ne izvrši, t. j. ne ukaže davkarijam, da naj za 18 ozir. 25 let ne pobirajo doklad, biti je pa moral še tedaj mnenja, da gre prizadetim vsaj za pet let oproščenje, ker ni ukazal pobirati doklad prvih pet let, nego so pobirale davkarije še le od šestega leta dalje doklade. Stoprav februarja meseca tekočega leta, je ukazal dež. odbor tiraljati doklade za vseh pet let nazaj, takrat ko so že vse hiše stale. Tega ni nihče pričakoval, s prva ljudje niti verjeti niso mogli, da je to mogoče, ker so bili faktično že oproščeni. To je za posestnike katastrofa, večja kot potres, ker se je tedaj vsaj deloma pokrila škoda z državno podporo. Sedaj rubi davkarija neusmiljeno. Plačati prizadeti ne morejo, ker nima nihče na strani kapitala, pač pa so posestniki zadolženi za dve tretjini in tudi za celo stavbeno vrednost hiš. Tirjanje doklad pomeni toliko, kot bi bilo prizadetim naenkrat naloženih 240% doklad, ki jih morajo plačati iz donosa hiš. Znašajo pa te vsote v dostih slučajih več kot donos hiše v par letih, če odstojemno drž. davke in obč. doklade ter obresti dolgov, brez ozira na to, da ima večina plačevati prisilno amortizacijo hipotek. Hiše bodo prodane na dražbi in ker najmanjša ponudba znaša le pol cenilne vrednosti, bodo vsi prizadeti izgubili ves lastni kapital, mnogo pa tudi denarni zavodi. Ljubljana pride v roke tujcev, židov. Domačini bodo še ob tisto malo trdo prihranjenega premoženja. Deputacija je povdarjala, da Ljubljana plačuje sama blizu 40% dež. davkov, vendar pa ne dobi od dežele ničesar, dočim občinam po deželi napravlja dežela vodovode, ceste itd. S to zadevo pa zadene znaten del Ljubljane katastrofa.

Dež. odbornik gosp. dr. Lampe izjavi na to, da je dež. odbor pred kratkim sklenil, da dovoli glede dež. doklad tri polletne plačilne obroke, katerih prvi zapade 1. februarja 1909, vsem ki ne morejo plačati doklad takoj. Večje kompetence dež. odbor nima. Pripravljen je v tem oziru kot referent iti na roko prizadetim posestnikom. Vlože naj se prošnje na dež. odbor, ki bodo najhitreje rešene. Deputacija pripomni, da samo s plačilnimi roki prizadetim ne more biti pomagano, ker jih katastrofa zadene le nekoliko pozneje. Deputacija izjavi dalje, da bodo prizadeti vložili prošnje za odpis ozir. da se ustavi eksekucija, da s tem varujejo svoje stališče ter ne ustvarijo morda kakšnega prejudica, če bi prosili za polletne obroke. Smatralo bi se morda, da s tem, če prosijo samo za

dovolitev plačilnih obrokov, dotičniki priznajo, da so dolžni plačati. Gosp. deželni odbornik dr. Lampe pravi, da če prizadeti posestniki to store, bodo rešene prošnje v smislu sklepa dež. odbora, s čimur je eksekucija itak do 1. februarja 1909. ustavljena. Več skleniti je kompetenten deželni zbor.

lj Velika slavnost narodnih noš v »Unionu«. Opozarjamo na tozadevni sestavek v današnji »Slovenčev« prilogi. O tej slavnosti piše danes nam došli »Mir« glasilo koroških Slovencev: »Pozivljamo vse Slovenke in Slovence po celi Koroški, da naj se te slavnosti udeležijo v narodnih nošah. Opozarjamo posebno Ziljane: Pojdite v Ljubljano ter pokažite, kaj še imajo Korošci pristno narodnega.« Zanimanje za slavnost z vsakim dnevom narašča.

lj Pozor pevci! Pevska skušnja »Ljubljane« za vse tenorje je v ponedeljek točno ob osmi uri zvečer, za vse baze v torek istotako točno ob osmi uri zvečer. Vabimo k skušnji vse gg. pevce-somišljenike.

lj Jutri v Zvezdo naj stopi vse in naj se ne pomišlja. Vse kar se je moralo preteklo nedeljo radi dežja opustiti, se vrši v nedeljo. Ob petih popoldne bode zatrobil rog in dal znamenje, da je pričetek tombole. Zrebal bode deček iz sirotišnice. Karte so se že precej razprodale in kdor misli še kupiti naj stori hitro, ker sicer se lahko zgodi, da jutri ne dobi več. Tudi veselica se vrši jutri v istem obsegu kot je bila napovedana. Vsakdo si je že skoraj gotovo ogledal, deloma že okrašeno »Zvezdo«. Naokoli stoje z večjimi razdaljami paviljoni za okrepčanje. V sredi pa prostori oder za ples. Godba pa prične igrati ob sedmi uri zvečer. Da bodo pa tudi bolj oddaljeni prostori slišali godbo, so najeti potovalni šrameljni, ki bodo romali od kraja v kraj. Preskrbljeno je za vse, toraj le vsak naj se tudi potruditi priti.

lj Ogenj. Danes dopoldne ob en četrtna dvanaest je naznanil z dvakratnim strelom čuvaj na Gradu požar. Gorel je oddelek skladišč Tschinkelnovih tovarn na Dunajski cesti in sicer tik skladišča »Mlekarske zveze«. V poslopju so bili sami prazni zaboji. Pogorelo je podstrešje, strop in vse, kar je bilo znotraj. Ogenj je nastal na strani, obrnjeni proti železniški progi. Mogoče je, da se je hiša vnela od isker kake lokomotive. Ako bi se veter preobrnil, bi bilo skladišče »Mlekarske zveze« v nevarnosti. Dva stroja »Mlekarske zveze«, ki sta bila pod streho gorečega poslopja, sta postala nerabna. Oddelek ljubljanske požarne brambe je bil z načelnikom g. Striceljem in društvenim zdravnikom g. dr. Zajcem hitro na mestu. Prišla je tudi požarna bramba iz Šiške in gasiti so pomagali tudi železničarji z malo skladiško »brizgalno. Ogenj so v dobre pol ure omejili. Koliko je škode, se še ne ve.

Prejeli smo o tem požaru še eno poročilo, ki se glasi: Ker je veter pihal proti glavnemu skladišču, so vrli gasilci nevarnost čutili in s podvojeno silo napeli svoje moči in uspeh je bil ta, da se niso samo drugi objekti obvarovali, marveč je ogenj vpepelili samo četrtno že gorečega poslopja. In to je, ako se sodi objektivno, zaslug vrlih gasilcev. Škoda, ki je znatna, nam še ni znana. Tvrdba je zavarovana pri »Banki Slaviji«. Pri gašenju so se trije gasilci lahko telesno poškodovali, katerim je dal pomoč društveni zdravnik g. dr. Iv. Zajec. Radovednega občinstva se je nabralo po tiru obeh železniških prog, po Dunajski cesti in na dvorišču skladišča na stotine in je skrbela za red mestna policija, orožništvo in topničarji, ki so tudi pomagali pri gašenju.

Dodatno k temu poročilu čujemo, da skupna škoda baje znaša do 10.000 kron in sicer vsled tega, ker je zgorel popolnoma nov »Alpha separator« »Mlekarske zveze«, ki je vreden 3000 kron.

lj Obravnava proti Stangerju v zadevi afere s trgovskim pomočnikom Stritarjem bo v petek, 28. t. m.

+ **Vabilo k vrtni veselici**, katero priredi telovadni odsek kat. slov. izobraž. društva Vič-Glince v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. na vrtu gospoda Fr. Pavliča (pri Merčenu). Vspored: Sprejem došlih društev. Javna telovadba: a) rajalni nastop; b) proste vaje; c) vaje s palicami, katere izvaja viško-glinški telovadni odsek; d) orodna telovadba; e) rajalni odhod. Po telovadbi prosta zabava. Pri veselici svira godba. — Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost. K obilni udeležbi vabi najljubše odbor. — V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo z istim vspehom.

lj Deželne doklade od hišnih davkov. Društvo hišnih posestnikov nam piše: Pri zadeti hišni posestniki, kateri so se uradno opomnili, da morajo tudi zaostale deželne doklade plačati, se opozarjajo, da naj za odpis teh zaostankov pri deželnem odboru pismo prosijo. Pojasnila o tej zadevi

daje tajnik hišnih posestnikov v Gosposki ulici št. 30 zvečer od 6—7 ure.

lj Nemštvo v Šiški. Naučno ministrstvo je privatni nemški ljudski šoli v Šiški podelilo pravico javnosti. Za šolskega vodja je imenovan vpokojeni nadučitelj A. Klinar. S prihodnjim šolskim letom otvori tretji razred.

lj Zastrupiti se je hotela včeraj 32 let stara gospodična Terezija Kunc. Izpila je sublimat. Prepeljali so jo v bolnico.

lj Stavka stavcev v D. Hribarjevi tiskarni je končana. Danes se je v tiskarni pričelo z delom.

lj Krajna skupina c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 23. t. m., ob ¼ na 12. dopoldne v proslavo rojstnega dne Njega Veličanstva spreved po mestu z društveno godbo na čelu v cerkev sv. Jakoba, kjer je ob pol 12. uri sveta maša. Zbirališče je glavna pošta ob 11. uri. Spreved pomika se po naslednjih ulicah: Prešernove ulice, Frančiškanski most, Glavni trg, Stari trg, cerkev sv. Jakoba; po maši pa čez Sv. Jakoba most, Cojzovo cesto, Emonsko cesto v društveno sobo, kjer je prijateljski sestanek.

lj Umrla je soproga poštnega sluga, Elizabeta Boncelj.

lj Otrok ponesrečil. Danes zjutraj je v Gruberjevih ulicah št. 1 padel z hodnika prvega nadstropja devetletni Franc Kern, sin poštnega ekspedijenta. Deček je zlezal na hodnikovo ograjo, kjer je zgubil ravnotežje in padel na tla. K sreči ni zadobil težkih poškodb in je ostal v domači oskrbi.

lj Aretovan je bil včeraj popoldne hlapec Ivan Žibert, rojen 1882. leta, iz Trzina, ker ga je deželno sodišče iskalo v policijski tiralnici zaradi suma hudodelstva tatvine.

Cerkveni letopis.

+ **Marija Pomagaj na Brezjah.** Prihodnjo nedeljo, dne 30. avgusta, se bo obhajala na Brezjah obletnica kronanja čudodelne podobe M. B. Slovesno pontifikalno mašo ob 10. uri bo imel metropolit in goriški nadškof prevzvišeni gospod dr. Sedej.

Telefonska in brzojavna poročila.

ČEŠKI POLITIKI.

Praga, 22. avgusta. Danes zvečer se zbera tisti še živeči češki politiki, ki so pred 40 leti podpisali znano deklaracijo, da proslave njen spomin.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBIJO.

Budimpešta, 22. avgusta. Glasilo neodvisne stranke poroča, da bo trgovinska pogodba s Srbijo stopila v veljavo sredi septembra.

VELESRBSKA ZAROTA.

Zagreb, 22. avgusta. Včeraj so bili v Kostajnici po šesttedenskem zaporu izpuščeni iz preiskovalnega zapora čevljarski pomočnik Vranješević in učitelj Kotar, ker so nedolžni. Aretirani so dalje in odpeljani v Zagreb: Tanasije Obradović, učitelj, ravnatelj Stevo Kočar in blagajnik Mihaelo Čorič iz Cerkvenega Boka.

Zagreb, 22. avgusta. V »Hrvatstvu« je Hartman napisal oster članek na naslov duhovnikov Zagorca, Baura in drugih, ki so v koalicijski ter jih vprašuje, kako se morejo strinjati s pisanjem »Hrvatstva« glede srbske zarote ter jih vprašuje, kako morejo svoje duhovniško dostojanstvo spraviti v sklad z osebami, ki so bile v zaroti. »Hrvatstvo« trdi, da je cela revolucija bila delo framažonskih lož od Pešte do Belgrada in italijanske iredente.

Zagreb, 22. avgusta. Sodišče je odbilo ugovor dr. Hinkovičev proti preiskovalnem zaporu urednikov »Obzora« in »Pokreta« Ivana Grškoviča in Veljka Tomiča. Sodišče jih noče izpustiti iz zapor.

Zagreb, 22. avgusta. Doslej se je javilo 20 odvetnikov, ki bodo branili osumljene osebe.

Sarajevo, 22. avgusta. »Tagblatt« poroča, da je mnogo srbskih odličnikov povabljenih pred sodišče, da pričajo o vele-srbski zaroti.

NASTIČ V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 22. avgusta. Nastič je došel sem. V »Pester Lloyd« priobčuje članek, v katerem potrjuje svoja odkritja.

LJUBIMKO USTRELIL.

Maribor, 22. avgusta. Tu je pekovski pomočnik Schubert iz Gradca ustrelil svojo ljubimko natakario Vojgrinec. Tudi sebe je s samokresom ranil.

IZ VISOKIH KROGOV.

Berolin, 22. avgusta. Blizu Biale se je na nekem dvorcu zaročila nadvojvodinja Renata, hči nadvojvode Karola Štefana, s knezom Heironymom Radzivilom.

OGRSKA RAZBOJNIŠKA DRUŽBA.

New-York, 22. avgusta. Tu so zaprli neko ogrsko roparsko družbo, ki je kriva

več umorov in ropov v znesku 37.000 M. Tolovaje bodo izročili ogrskim oblastem.

EULENBURGOCI.

London, 22. avgusta. Tu se je oženil grof Ivan Eulenburg, sin Filipov, z neko šansonetko.

KÖPNIŠKI STOTNIK.

Berolin, 22. avgusta. Znanj köpniški stotnik je angažiran na Apollo-gledišče na Dunaju.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

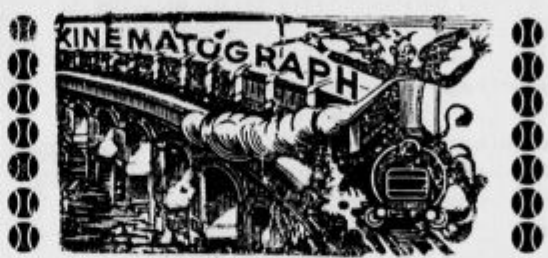
Budimpešta 21. avgusta.

Pšenica za oktober	11:10
Pšenica za april	11:45
Rž za okt.	9:20
Oves za okt.	8:06
Koruzna za maj 1. 1909	7:05
Efektiv: 5 nižje.	

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
21	9. zveč.	737,9	18,1	sl. szah.	jasno	
22	7. zjut.	38,2	13,7	sl. vsvzh.		0,0
	2. pop.	36,9	26,2	sr. zjah.		
Srednja včerašnja temp. 19,3°, norm. 18,3°.						

The Royal Wonder Blo

The greatest Bio-Theater of the world, Vsak dan velika

predstava

v Lattermannovem drevoredu.

Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 19

L. Geni

ravnatelj.

M. Gavrič

poslovodja.

MATTONJEV

GISSHÜBLER

alkalična kislina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim vspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

elodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slasti do jedi, zgagi td., ter

katarih v sapilih,

zaslizenju, kašlju in hripavosti.

Izvirak: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasseniku-Ljubljana. 114 52—34

Najboljša krma za pse je in ostane

Fattingerjev kolač za pse

ki je med vsemi krmili najboljše sestavljen in najbolj redilen. 50 Kg K 23.—, 5 kg pošt. prosto K 3-20.

Fattingerjev Puppy Bisquit

za mlade pse, 50 kg K 26.—, 5 kg pošt. prosto K 3-50 Prospekte pošilja zastoj tovarna za pat. kolače za pse in krmo za perutnino Wiener-Neustadt. — Nad 250 prvih cen. Fattingerjeva krmila se izdelujejo pod živinozdr. nadzorstvom. 467 26—14

Izdelane postelje

iz rdečega postelnega inleta. Prav dobro napolnjene. — Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm široka K 10.—, 12.—, 15.— in 18.—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14.—, 16.—, K 18.—, 21.—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3.—, 5-50 in 4.—; 90 cm dolg, 70 cm širok K 4-50 in 5-60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za 1 posteljo K 37.—, boljši K 33.—. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10.— naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštne stroške. 2056 6—1

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Plznu Češko.

— Proda se —

kmetija

1/2 ure od železniške postaje, novo zidani hlevi in hiša, 75 mernikov posetve, gozd, skupni pašnik za 10 goved, 6 konj in 20 ovac, hišni mlin, kmetijski stroji t. j. za vso opravo za 30.000 K. Več pove gospod **Stefan Bayer, župnik v Grabštanju Koroško.** 2037 4—1

Na Klancu št. 15 pri Kranju se prodaja iz proste roke

hiša

vrt s sadjem nasajen, njive 20 mernikov posetve, in travnik 6 mernikov posetve. To je vse v enem kosu blizu hiše in ob lepi cesti. Gozda je okoli 6 oralov v dobrem stanu. Voda pred hišo. Proda se tudi sama hiša. Kupi se tudi, ako ni vsega denarja.

Obidič Jožef

2039 3—1

na Klancu pri Kranju.

Pozor!

Gostilničarji in trgovci.

Prodajam iz proste roke v Bohinjski Bistrici, postaja **Nomen**, pet minut od postaje oddaljeno dvonad. hišo z

gostilno in prodajalno

9 sob (za letovičarje) kuhinje, klet za led drvarnice, kegljišče, hlev, veliko dvorišče in vrt, travnik, njivo, 4 gozde, vse za **nizko ceno K 16.000.** 2041 3—1

Ne zamudite te ugodne prilike! Vprašanja pod šifro »D. R. sreča« poštno ležeče **Spodnja Šiška pri Ljubljani.**

Sprejemata se takoj

dva učenca

za ključarsko obrt. **Jos. Rebolj,** Jenkove ulice št. 16, Ljubljana. 2033 2—1

Glavna zaloga:

lekarna Ub. pl. Trnkóczy

:: Ljubljana. ::

Primarius

dr. V. GREGORIČ

Ljubljana

kronska

ustna

voda

EUODIN

(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:

lekarna Ub. pl. Trnkóczy

:: Ljubljana. :: 1898 14

2050 20—1

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema. Kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižih cenah.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

2061

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest o smrti našega iskreno ljubljenega očeta oziroma starega očeta, tasta in brata, blagorodnega gospoda c. kr. svetnika

Dr. Gustav Ipavica

zdravnika, skladatelja, lastnika zlatega zaslužnega križca s krono, častnega župana občine trg St. Jurij ob južni železnici, častnega občana občin St. Jurij okolica, Kalobje, Slivnica, Dramlje

ki je danes dne 20. avgusta 1908 ob 8. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere v 78. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega boče v soboto, dne 22. avgusta 1908 ob pol 9. uri predpoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče po maši zadušnici.

St. Jurij ob južni železnici, dne 20. avgusta 1908.

Tom. Canjkar, c. kr. dež. sod. svet., Janko Artman, trgovec, zeta: Berta Ipavic roj. Novosad, sneha; Dr. Benjamin Ipavic, zdravnik, brat; Minka Canjkar rojena Ipavic, K. Artman roj. Ipavic, dr. Jož. Ipavic, dr. Ben. Ipavic, dr. M. Ipavic otroci.

Likarica

se takoj sprejme. Poizve se pri **g. Mahru**, lastniku trgovskega učnega zavoda v Ljubljani. 2002 3-1

Spreten

trgovski pomočnik in učenec

se sprejmeta v trgovino mešanega in manufakturnega blaga pri **Franu Repiču** v **Ajdovščini**. 2023 1-1

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem pristanu št. 14, Ljubljana. 1687 4

Sobno-slikarski pomočnik

se sprejme takoj pri **Antonu Sokliču** v **Kranju**. 2040 3-1

Vajenec

iz boljše hiše **se sprejme takoj** v trgovini z mešanim blagom **Karol Skala** v **Kamniku**. 2036 2-1

Lokal

pripraven za **prodajno** ali kako drugo obrt se odda takoj. Tudi nove **stelaže** za špecijsko trgovino se po ceni prodajo. Kje, pove uprav. „Slovenca“. 2060 2-1

Pisarniška moč

z lepo pisavo, stenograf, tudi slovenščine in italijanščine zmožen v govoru in pisavi, se sprejme **takoj** pri **Inžen. Konradu Lachniku**, 2059 Ljubljana, Beethovnovе ulice 4. 1-1

Dr. Derganc

zopet ordinira.

Dopoldne 10.—12. Podoldne 2.—3.

2048 Komenskega ulice 8. 1-1

Razprodaja.

2064 2-1

Josip Tršanovega vlogo. Hočevanjevega posestva v Stanežičah pri Vižmarjih nad Ljubljano se vrši

30. avg. 1908 takoj po 12. uri popoldne.

Pogoji prostovoljne dražbe se zamorejo vpogledati v pisarni odvetnika **dr. Frana Počeka** v **Ljubljani**, Stari trg št. 30, kjer se dajejo tudi vsa druga pojasnila.

Utanočljeno 1862. Telefon šte. 584

RUDOLF GEBURTH

c. kr. dvor. mašinist

DUNAJ (WIEN), VII., KAISERSTRASSE 71 na vogalu Burggasse.

Največja zaloga **vsakovrstnih peči** za vsako porabo od navadne do najfinejše in najelegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emajlirane. **Peči za trajno kurjavo za premog. Okrogle peči za regulirati** od 15 K višje. **Zaloga ognjišč, šteditnikov in strojnih ognjišč. Najboljše plinove peči, kamini črni in emajl. Železne peči s pečnicami** za dve ali tri sobe.

Patent-vložki za glinaste peči. Sušilnice. Krušne peči. 2034 20-1

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno javljam, da sem svojo gostilno v Domžalah

„Pri novi pošti“ oddal na račun z današnjim dnem gdč. Ivanki Mikulec in se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Anton Skok gostilničar.

2038 1-1

Sprejemem takoj koncipijenta

z daljšo prakso in

stenografa - strojepisca.

2006 3-3

Dr. J. Brejc odvetnik v Celovcu.

Spreten agent

za Kranjsko proti visoki proviziji, se išče. Ponudbe **pod »agent«** Ljubljana, glavna pošta. 1984 3-3

Hiša

z gospodarskim poslopjem, kočjo, vrtom, 26 oralov polja, travnikov in gozda, vse najlepše ohranjeno, v lepem kraju spodnjega Koroškega **se proda** zavoljo rodbinskih razmer za primerno ceno. Naslov pove uprav. „Slovenca“. 1991 4-4

Dečka

sprejme takoj večja trgovina z mešan. blagom na **Došenjskem**. Ponudbe pod št. „100“ na upravo „Slovenca“. 2028 5-3

Poštena krščanska družina sprejme pričetkom šolskega leta

dva dijaka

na hrano in stanovanje. — Ponudbe pod „T“ na upravo „Slovenca“. 1821 5

V Ameriko In Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

844 26 **Bližnji odhodi:**

Iz Trsta, domačega pristanišča: Slavonija 25. avgusta 1908. Panonija 8. septembra 1908. Karpacija 22. septembra.

Iz Liverpoola: Lusitanja največji najlepši parnik 5. septembra. 3. in 24. oktobra. Mauretania 22. avgusta, 12. sept. 10. oktobra.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiasok**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

2025 2-1

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem **prevzel** staroznano **gostilno in prenočišče**

„Stara Tišlerjeva gostilna“

v **Kolodvorski ulici šte. 24.**

Potrudil se bom p. t. občinstvu vedno z najboljšimi jedili in pijačami postreči.

Velepoštovanjem **Anton de Schiava.**

Fr. Mally in drug

parna opekarna v Srednjih Gameljnih, pisarna v Ljubljani na Resljevi cesti šte. 2

2026 3-1

ponuja **zarezano in vsakovrstno drugo opeko** v poljubni množini.

Razpis.

V **Mokronogu** je izpraznjena služba

2031 3-1

provizoričnega dežel. živinozdravnika

S to službo so združeni dohodki letnih 1200 K, in sicer pripade od tega zneska 800 K na deželni zaklad, 400 K pa na okrajno blagajnico za sodni okraj mokronoški.

Prosilci za to službo pošljejo naj podpisnemu deželnemu odboru svoje, z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti opremljene prošnje

do 15. septembra 1908.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 17. avgusta 1908.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, posebno p. n. gosp. stavbenim podjetnikom, da sem z **18. avgustom t. l.** svojo moderno urejeno

opekarno

s **parno delovrabo** otvoril.

Za novo opekarno namenjeno ilovico so veččaki natančno preizkusili, ter dognali, da je za izdelovanje vsakovrstne opeke kakor tudi **cevi (Drainröhren) i. t. d.** izvrstna.

Opekarna je od južne železniške postaje Rakek komaj 15 minut oddaljena, ter pelje do iste dobre vožna pot.

Opeka i. vrste bode v vsaki množini v zalogi, in sicer: **opeka za zid takoj po 18. avgustu t. l., navad. strešna opeka (Biberschwanz), zarezna opeka (Falzziegel), žlebaki (Firstziegel), votla opeka (Loch- resp. Hohlziegel) za oboke i. t. d.** se bode pa tu lahko dobila **od 20. septembra t. l.** naprej.

Naročila na opeko posebnih vrst se radovoljno sprejemajo ter se bodo točno in redno izvršila.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

August Belle.

2063 1-1

C. kr. ministrstvo za deželno brambo.

K dep. XII, št. 1737 iz 1908.

Objava

glede dobave oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo potom splošne konkurence.

Ministrstvo za deželno brambo namerava zagotoviti dobavo v naslednjem zznamku navedenih predmetov potom **splošne konkurence** ter v svrhu vlaganja „pismenih ponudeb“ razpisuje tem potom javno razpravo.

Interesentom, ki se zanimajo za ta razpis, naj služi sledeče v ravnilo:

1. K ofertni razpravi se pripuste le solidne, povsem usposobljene osebe in zavodi in sicer glede onih za dobavo razpisanih predmetov, katere izdelujejo v svojih tovarnah (delavnicah) bodisi popolnoma ali pa s priskrbo pritiklin. Ponudniki, katerih podjetja ne leže v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru, so načelno izključeni od dobav. Za izdelavo dobavnih predmetov se smejo porabiti le take materijalije in pritikline (surovine in pomožne snovi), ki izvirajo iz kraljestev in dežel, zastopanih v državnem zboru. V izjemnih slučajih se mora za uporabo inozemskega materiala pravočasno izposlovati dovoljenje ministrstva za deželno brambo.

Da se omogoči udeležba pri dobavah za erar širšim krogom, se bode oziralo pri sicer enako ugodnih ponudbah v prvi vrsti na take industrijce in obrtnike, ki še niso člani konsorcijev za zalaganje oblačilnih in opravnih predmetov c. in kr. vojne ali c. kr. deželne brambe.

2. Oferentje, ki ministrstvu za deželno brambo niso že znani iz prejšnjih dobav, morajo s spričevali dokazati svojo solidnost in usposobljenost.

Za izdajo takih spričeval so pozvani:

a) za tvrdke, ki so protokolirane v trgovskem registru, trgovska in obrtna zbornica, v katere okraju se nahajajo tvrdke;

b) za one oferente, ki niso protokolirani pri trgovskem sodišču, politično oblastvo prve instancine, v čegar okolišu se nahaja bivališče ponudnikovo.

Teh spričeval za izdajo pozvani organi ne izroče strankam, marveč jih pošljejo neposredno ministrstvu za deželno brambo.

Ponudniki morajo torej v svrhu izdanja takega spričevala pravočasno vložiti prošnjo pri pristojni trgovski in obrtni zbornici (političnem oblastvu prve stopinje) ter natančno navesti:

ime in priimek (besedilo tvrdke),
poslovno podjetje in bivališče,
za izvršitev ofertne razprave pozvane domobranske oblasti (v tem slučaju ministrstvo za deželno brambo),
dan razprave in
množino ter kakovost dobavnih predmetov.

Odlok, ki ga dobe na to prošnjo podjetniki, se mora priložiti ponudbi.

3. Podjetniki se smejo radi prepustitve vzorcev in popisov obrniti na domobransko monturno zalogo na Dunaju, kateri je naročeno, da izroči vzorce proti plačilu in posodi popise.

V cenah, ki jih morajo plačati podjetniki za te vzorce, so všteti poleg neposrednih nabavnih stroškov še režijski izdatki.

§ 4. Dostava predmetov (§ 6. posebnih pogojev) se mora pričeti s 1. januarjem 1909, potem pa tako nadaljevati v gotovih obrokih, ki se dogovore med domobransko monturno zalogo in dobavitelji, da se dobavi do konca marca polovica vse nabavne množine vsakega predmeta in do konca maja 1909 popolno zadosti dobavni obveznosti.

Prevzemanje predmetov pred 1. januarjem 1909 je izključeno; po tem času je mogoče posamezne dele ali pa tudi celo nabavno množino dobaviti pred določenim končnim rokom, ako to dopuščajo prostorne razmere pri monturni zalogi.

Posebno je paziti na to, da se strogo drži končni rok, ker se mora sicer brezpogojno postopati v smislu določil § 14 posebnih pogojev, ter se more dovoliti po-daljšanje roka le v posebnega ozira vrednih okolišnih in sicer potom prošnje, ki se mora pravočasno predložiti ministrstvu za deželno brambo.

5. Pismene ponudbe, ki se morajo sestaviti natančno po določbah §§ 1 do 3 posebnih pogojev iz l. 1899 in po spodaj navedenem vzorcu, ter kolekovati, opremiti s prilogami ter zajamčiti s pripadlim vadijem, ki se mora vložiti pri c. kr. nižjeavstrijski deželni glavni blagajni na Dunaju, treba doposlati neposredno vložnemu zapisniku c. kr. mi-nistrstva za deželno brambo, in sicer **najkasneje do 15. oktobra 1908 ob dvanajstih opoldne.**

6. Vadij morajo ponudniki pravočasno položiti — če le možno ne šele v zadnjih dneh pred potekom roka za vlaganje ponudeb — pri c. kr. nižjeavstrijski deželni glavni blagajni na Dunaju ter prinesiti seboj vložnico.

Vložnico, to je natančen seznam kot vadij vloženih vrednostnih papirjev, oziroma če se vloži vadij v gotovini, vložnico o dotičnem znesku, mora preskrbeti vlagatelj sam in pred položitvijo vadija pri blagajni, dati v likvidacijo pri domobranskem glavnem računskem oddelku, Dunaj, VII/2, Mariahilferstrasse 24 (Stiftskaserne), 2. stop. III. nadstropje.

Zunaj bivajoči ponudniki morejo vadij z označeno vložnico vred, brez poprejšnje likvidacije, tudi **naravnost po pošti poslati na c. kr. nižje-avstrijsko deželno glavno blagajno na Dunaju.**

Odposlati pa treba pravočasno in sicer tako, da dospe vadij še pred potekom roka za vlaganje ponudeb pri imenovani blagajni.

Na vadije, ki se prilože ponudbam na ministrstvo za deželno brambo, se ne ozira.

7. Ministrstvo za deželno brambo si pridrži neomejeno izbiro med posamnimi ponudniki.

8. V ostalem se opozarja na določila **posebnih pogojev iz leta 1899, tičoča se dobave izgotovljenih oblačilnih in opravnih predmetov za o. kr. deželno brambo potom splošne konkurence.**

Te „posebne pogoje“ je možno kupiti pri o. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju.

Ofertni formular.

(1 K kolek za vsako polo.)

Jaz N. N., stanujoč v (kraj, okraj, dežela), izjavljam in se zavežujem s tem, da bom dobavil v smislu pogodbe nižje navedene predmete za c. kr. deželno brambo, natančno oziraje se na dobavne pogoje, tekem določenega roka na podlagi objave dep. XII, št. 1737 od avgusta 1908 na c. kr. domobransko monturno zalogo na Dunaju, v spodaj navedeni množini.

Dobavni predmeti		Cene v kronski veljavi				
Število	Oznamenilo	za	K	h	beri	
					kron	vinarjev
Dobaviti k c. kr. deželnoobrambeni monturni zalogi na Dunaju.						
komadov		komad				
itd.		itd.				

Obenem potrjujem, da sem si ogledal vzorce*, da sem se tudi natančno poučil o njih materialu in izdelavi, da so mi natančno znani dobavni pogoji in da se istim podvržem v vsakem oziru.

Za resnično izpolnitev te ponudbe jamčim z glasom istodobno pod posebnim zavitkom poslane položnice c. kr. nižjeavstrijske deželne glavne blagajne na Dunaju položenim desetodstotnim vadijem K, obstoječim iz (vrednostnih papirjev, gotovine), ki odgovarja dobavni vrednosti K . . . v.

Izjavljam, da se izrecno odrekam pravici odstopiti od ponudbe in v § 862 obč. drž. zak., dalje v členih 318 in 319 avstr. trgov. zakona nahajajočim se obrokom za sprejetje svoje obljube, ter dajem pravico c. kr. domobranski upravi, ako bi imela kaj zahtevati od mene (nas) po tej pogodbi, da se brez posredovanja sodišč poplača potom borzne prodaje mojih (naših) kavcijskih vrednosti.

Spričevalo o zalagalni zmožnosti bo istodobno naravnost na c. kr. ministrstvo za deželno brambo poslala trgovinska in obrtna zbornica (politično oblastvo) v ter je tu priložen uradni odlok o prošnji za izdajo takega spričevala.

(Eventuelno za družbe: Kot zastopnik družbe, na katerega naj se naslové vsa naročila in naročbe od strani deželnobrambene oblasti, in ki bo sprejemal in kvitiral plačila zasluženih zneskov v ime družbe, je določen N. N. v N.)

Zgoraj in dobavo ponudeni predmeti se bodo izdelali v moji tovarni (ali delavnici), ki se nahaja v N. (ulica, hiš. št.) in je vsak čas odprta za kontrolo domo-branski upravi.

Datum.

Lastnoročni podpis (ime in priimek) ponudnikov z navedbo njegovega (njihovega) značaja.

* Opozarja se, da je velike važnosti, ako se ponudnik pred napravo ponudbe prepriča (z vprašanjem pri domobranski monturni zalogi) jeli še veljajo morebiti od poprej znani vzorci ali so se nado-mestili z novimi, ker bi se brezpogojno zavrnila dobava po starejših vzorcih.

Formular za ovitek ponudbe.

Na c. kr. ministrstvo za deželno brambo

na

Dunaju.

Ponudba N. N., bivajočega v N., za dobavo oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo **potom splošne konkurence**, na podlagi objave dep. XII, šte. 1737 od avgusta 1908.

Formular za ovitek za položnico vadija.

Na c. kr. ministrstvo za deželno brambo

na

Dunaju.

Vložnica o K (v vrednostnih papirjih, gotovini) k ponudbi N. N. glede dobavitve oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo **potom splošne konkurence** na podlagi objave dep. XII, 1737 šte. od avgusta.

Zaznamek dobavnih predmetov.

Množina		O z n a č b a	Cene naj se ponudijo za	Množina		O z n a č b a	Cene naj se ponudijo za
6030	kosov	klobukov iz navadne klobučevine z pritrdilnim trakom, brez vrvice, z emblemom in peresnim čopom za deželno brambovske čete	1 kos	280	kosov	ulanknih čipkov, volnenih	1 kos
9170	"	peresnih čopov za klobuk	"	1970	garnitur	pentelj za plašče, modrosivih	1 garnitura
8200	"	pritrdilnih trakov z zaponko h klobuku in čaki	"	360	"	" " " rjavih	"
20	"	rož k čopom iz konjske žime	"	1000	"	" " " svetlosivih	"
220	parov	adjustiranih luskinastih trakov k čapki	1 par	100	"	" " " temnosivih	"
280	kosov	ščitnih obrobkov k čapki	1 kos	440	kosov	vrvic za obešanje samokresov brez peresnih kljuk	1 kos
170	"	verižic iz konjske žime k čapki	"	49400	"	distinkcijskih zvezd (iz celuloida)	100 kosov
4800	"	emblemov z številkami za klobuk ¹⁾	"	10440	"	telovnikov iz tkanega bombaža	1 kos
7320	"	števil iz alpake	10 kosov	11120	"	srajc, tkanih	"
580	"	konjeniških strelskih znakov	1 kos	11190	"	spodnjih hlač	"
190	"	konjeniških ostrostrelskih znakov	"	21240	"	ovratnikov	"
150	"	telegrafistovskih znakov	"	9810	parov	usnjatih rokavic	1 par
50	"	mernih znakov	"	20	kosov	signalnih rogov (z ustnikom) A	1 kos
130	"	znakov za bolniške oskrbnike	"	380	"	" " " F	"
2450	"	znakov za cenitev daljave	"	190	"	ustnikov za "signalne" rogove	"
270	"	jahalnih znakov	"	170	"	svetilk z nosilnim obročem	"
100	"	znakov za strelce strojnih pušk	"	230	"	" " " z nosilno puščico	"
50	"	topničarskih vozniških znakov	"	4400	"	listnic	"
9860	"	planink znakov	"	3220	"	krtač z ročnim jermenom	"
600	"	velicij kompaslov iz alpake	100 kosov	440	"	jezdil	"
800	"	malih	"	1940	"	jermenov za opletanje	"
17900	"	gladkih, velicij, temnih, stisnjenih, kovinskih gumbov	"	2720	"	zadržovalnih jermenov	"
5100	"	malih	"	570	"	vodnih vrčev	"
20300	"	oliv za šotorne stene za prenosno šotorno opravo	"	2260	"	napajalnih veder	"
1000	"	kljuk k zaponkam za pasove pešcev	1 kos	690	"	vrvic	"
12390	"	vrvic za klobuk, volnenih	"	5160	metrov	vrvičnih naramnic	1 meter
330	metrov	port za čapko nadstražnikov	1 meter	7620	"	vrvic za šotorne stene pri prenosnih šotorih	"
670	"	desetnikov	"	490	parov	pritrdilnih ostrog	1 par
2080	"	distink, portic za narednike in enake	"	290	kosov	krampov z ročnikom	1 kos
2410	"	pozlačenih narokavnikov, širokih	"	310	"	lopat za pešce z ročnikom	"
5180	"	ozkih	"	210	"	natezalnih vijakov, 3 milim.	"
320	"	narokavnikov za "enoletne prostovoljce in prostovoljno naprej služeče	"	250	"	" " " 6 "	"
1780	"	narokavnikov za častniške sluga in konjske strežnike	"	240	"	" " " 13 "	"
8780	kosov	travno zelenih strelskih znakov	1 kos	260	"	pil z držajem	"
3880	"	ostrostrelskih znakov	"	150	"	ročnih sekiric z držajem	"
4560	"	infanterijskih portepejev	"	140	"	gozdnih sekir	"
790	"	konjeniških portepejev	"	360	"	meril	"
790	"	vrvic za obešanje signalnih rogov	"	210	"	ročnih žag	"
130	"	rokavnih obšivov, črnorumenih	"	160	"	razperil	"
550	garnitur	vrvic za obešanje, volnenih, svetlomodrih	1 garnitura	220	"	dletov	"
20	"	" " " travnozelenih	"	220	"	klešč	"
1480	"	" " " črnorumenih	"	130	"	podbradnikov	"
20	metrov	vrvic za atile, volnenih	1 meter	1390	"	obešalnih verižic za uzde brez pripenjal	"
1720	kosov	naramnih petelj h kožu ali kožušni ulanki črnorumenih, volnenih	1 kos	1250	"	česal z ročnim jermenom	"
50	"	naramnih petelj za bluže dalmatinskih dež. strelcev na konjih, travnozelenih volnenih	"	630	"	peresnih kljuk za uzde	"
				13720	parov	petnih podkvic z 10 žebli	1 par
				320	kosov	obročkov za telečnjake	1 kos
				440	"	zaklopnih priprav za patronske torbice M 1891	"
				430	"	peresnih kljuk za vrvice samokresov	"

Opazka:

¹⁾ S katerimi številkami naj se emblemi in številke iz alpake dobavijo, zvedo ponudniki pri c. k. dež. bramb. monturni zalogi.

²⁾ Vodne vrče pregleda komisija v ponudnikovi delavnici še pred pocinjenjem. Ko so vrči gotovi in nepocinjeni, se naznani vodstvu c. k. dež. bramb na Dunaju, ki odpošlje komisijo. Konečno prevzete se izvrši po dogotovljenem pocinjenju in preskušnji na svinec in arzen pri c. k. dež. bramb. monturni zalogi.

Dunaj, v avgustu 1908.

C. k. ministrstvo za deželno brambo.

Vsled reduciranja 500 **tuc. rjuh brez šiva**
 produkcije se **proda**
 150/200 cm velikih, obrobjenih, prve kakovosti, 6 kosov za **K 14-30.**
 Priporočljivo za hotele in kopališča 2009 3

 Krasne novosti flanele, barhenta cefira, oksforda, damasta. Po-
 steljno, namizno perilo itd., le boljše kakovosti. **Vzorci zastoj.**

Posebnost: **Nevestine oprave**, tudi gotove, od 500 do 15.000 kron.

Tkalnica platna in bombaža **br. Krejoar, Dobruška, Češko.**

Krepek, trezen in zanesljiv

FANT

ki ima veselje do **lova in gozdar-**
stva, se sprejme takoj v službo.
 Plača po dogovoru. 2010 3-3

Lesna trgovina Pakiž-Podgorski
Sodražica.

Kdor želi kupiti:

dobre **kranjske klobase** ➡
 velike po 34 vin.
 male " 18 "
slanino (špeh) **svežo** kg 1 K 40 "
prašičevo meso skožo " 1 " 24 "
 po povzetju, naj se obrne na naslov:

Andrej Zorman
Cerklje pri Kranju.

1976 2-2

2 sobi

v bližini II. drž. gimn. za enega ali dva
 gospoda se oddaste s 1. septembrom. **Eli-**
zabetna oesta, št. 8, II. nad.
Ljubljana. 2011 3-3

Prava istrska vina

Zaradi preobile zaloge se dobijo od
Kmetske vinske zadruge v
Bujah po nizki ceni od 56 litrov
 naprej 1967 4

bela vina liter po 26 h.
fini teran liter po 21 h.

Ceniki in vzorci brezplačno na zahtevanje

Cantina sociale cooperativa Buje (Istria.)

Zdravilišče Toplice

na **Kranjskem, dol. žel. postaja Straža-Toplice.**

Akrato-vrelec 38° C. Voda za pijačo in ko-
 panje. Izredno uspešno proti trganju, revmi,
 išias, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim.
 Velike kopeli, separata kopališča in močvirna
 kopališča. Bogato urejene sobe za tuje,
 igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje
 Gozdov bogata okolica. Dobro in cene re-
 stavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra.
 Prospekte in pojasnila daje brezplačno

977 12-11 **Zdraviliška uprava.**

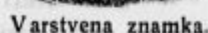
Ana Potočnik

izprašana babica 1941 3-3

v Ljubljani, Škofje ulice 11 a

ki je v deželni bolnici v Ljubljani napravila **porod-**
niški izpit z izvrstnim uspehom, priporoča
 se cenjenim damam za izvrševanje svoje prakse.

Zakonito zjamčeno.

— Červinjan (Primorsko). —

Zamenjava in eskomptiranje

 Dobivajo se v vseh želez. trgovinah ali pri Lud. Strielu kakor tudi pri trvdki Aug. Žabkar.
1974 7-5 Ponarejanje patentnih vrat se kaznuje po patent. zakonu.

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Kosler-
jeve pivovarne.

V. JANACH IN DRUG. TRST.

Vprašanja na zelonika **Teodorja Korna**, krova in kleparskega mojstra v **Ljubljani**, kjer se izdelujejo strojevodni, kleparski in krovska dela iz različnega blaga. 13-9 24-7

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

VINO

izvrstno, iz vinskih gor, slavnih izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-Pirano, je naprodaj v kletih poštenih slovenskih kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: »Kmečka gospodarska zadruga v Medoši (Korte)« pošta Pirano — železniš. postaja Portorož (Istra). Cena belemu (rumenu) vinu od 28—32 K hekto. Cena črnemu (isterski refoško) od 25—27 K hekto postavljeno na postajo. 1647 7

Žaga Deghenghi Ljubljana

„ kupuje „

„ smrekove in „
hrastove hlode

franko drž. kolodvor
„ Ljubljana. „

Ponudbe naj se pošiljajo:
Parna žaga Deghenghi Ljubljana. 49

Poslavlstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečasti duhovščini in cerkvenim predstavništvom v Ljubljani, da vsa pod terdno 318 44-2

Sötzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priljubljeni se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljajo razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodo vsako izročeno delo vestno, umetniško, rečno in po smernih cenah.

Priznana pisma so na razpolago. V salogi bodo vedno rasna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Sötzl ml. & Lebar

poslavlstvo in podobarstvo.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-2005 52-2 vrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev in sodne zapriseženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v zalogi preglani pa brezhibni klavirji. Prevzamem ubiranje in popraviljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na

Dunaju, Gebrüder Stigl na Dunaju, August Förster v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja izposojalščina. — Delna plačila.

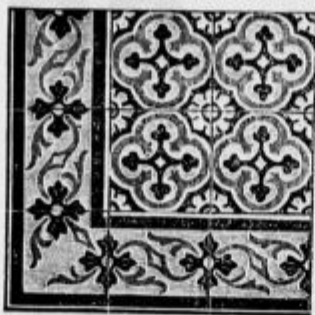
Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo. 2467 52-14

Andrej Zajec

cementarna

na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. uzorci.

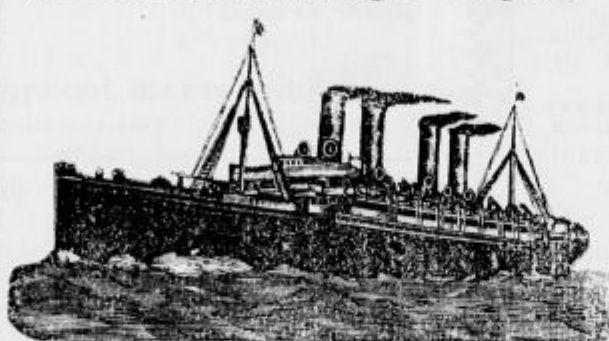
Izdelujem tudi raznovrstne stopnice, podboje, krasne križe poljubne velikosti

za na pokopališča **grobne spomenike in okvirje**, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in dovode (zlasti 6centimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milnje kamne, korita za živino in drugo cementno blago.** 692 22

Ceniki in vzorci na zahtevo.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 2086 33

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Ustanovljena leta 1882.

Telefon štef. 185

Poštarne hranilnice račun štef. 828.405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti štef. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59.197.246.20
upravnega premuženja . . . K 12.888.795.43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 12.434.933.24.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov. 201

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.**

Optični zavod

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 26

priporoča svojo dobro urejeno zalogo raznih očal, štípalcev, daljnogledov, toplomerjev, zrakomerjev itd. Očala in štípalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. Popravila točno in ceno.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih in stenskih ur, zlatnine in srebrnine.

Nikel ure od gl. 1.00 do 10.—
Srebrne ure . . . 3.00 . . . 40.—
Zlate . . . 12.— . . . 950.—

Zahtevajte moj novi cenik, ki ga pošljem brezplačno.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, slamoreznice, čistilnice, preše za sadje i. t. d. 1739 6

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta štef. 1., Valvazorjev trg štef. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu **stavebnih potrebščin**, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

— v Ljubljani —

Pred škofijo štef. 19. — Stari trg štef. 4.
Prešernove ulice štef. 4. 163 52-19

Popravila točno in ceno.

Krasne
BLUZE

največja izbira v evropski in v drugem modernem
„ „ „ „ blagu tudi po meri. „ „ „ „

Vsakovrstna
KRILA, PERILO IN OTROČJE
OBLEKCE

po najnižjih cenah.
M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg štef. 28.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah

priporoča 112 52-28

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. telefonice.

Izprašani kurjač
išče službe. Naslov upr. „Slovenca“. 1994 3-3

4 posestva:

eno v obsegu nad 250 oralov in tri v obsegu po nekaj nad 100 oralov, vsako s poslopji in obdelana ter ležeča v rodovitnem kraju **Istre** ob istrski železnici Trst-Buje, so pod ugodnimi pogoji na **prodaj**.
Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov ameriških trt; eno posestvo je posebno ugodno za kakega trgovca z vini.
Natančneje poizvedbe pri g. **Edvardu Dolencu**, veleposestniku v **Orehku pri Prestranku**, ali pa pri g. **dr. Mateju Pretnerju**, odvetniku v **Trstu**. 1938 3-3

V mešani trgovini izurjena 17 letna

deklet

iz dobre krščanske hiše vešča slovenskega in nemškega jezika poštena in zvesta **išče službe** v kaki prodajalni, ki je na dobrem glasu. Ponudbe v upravištvu „Slovenca“. 1968 2-2

Z električnim obratom urejena tvornica
G. Skrbić
143 Zagreb 43-7
Ilica št. 40
priporoča

svoje slovite solidne in cene žaluzije, lesene, tkane in platnene rolete, železne in lesene z tvornice za izlozbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zaupanje. Ceniki in proračuni zastoj.

Solidna postrežba!

Pozor!

Za **prevažanje vsakovrstnega blaga**, bodisi na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem, obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača tvrdka

Telefon št. 262. **Josip Škerlj** Telefon št. 262.
spediter, Ljubljana, Kongresni trg 16.

Nizke cene!

Sir domačega izdelka

ki ga ima vedno v zalogi v poljubni množini, najboljši kakovosti ter ceneje kot kjerkoli drugod, priporoča velenjenemu občinstvu v Ljubljani in okolici 1572 16
velespoštovanjem

Mlekarska zveza v Ljubljani.

= Hlebi so od 12 do 35 kg teški. =
Cenik na zahtevo brezplačno in franko.
Solidna postrežba! Izborna blago!

Revma Nevralgije, kožne bolezni in rane, chron. Morbus Brightii Protin! ohromelosti in pri različnih ženskih boleznih Ischias

Izborni zdravilstveni uspehi

Krapina-Toplice

termalno zdravilišče uspešno zdravi s thermal, pitno vodo Hrvatsko (hrvatska Švica).

Priznana od avtoritet, **izborna, zdravilno in izredno učinkujoče termalno zdravilno kopališče 38 do 44° C**, z največjim termalno-kopalnim bazenom v Evropi. 765 20-18

Zdravilišče s stanovanji, najpopolnejši **higieniški** komfort. Izboren restavrant in kavarna. Cene zmerne; čitalnice in konverzacijske dvorane. Dvigalo, pokrito sprehajališče. Krasni parki. Lepa žup, cerkev. Stalna zdraviliška godba. Igrišča, razvedrila itd. Avtomobili.

Vodni pritok in odtok 3800 lit. v minuti. Posebne marmor-kadne kopeli in tuši Sudariji (potilnice) edine te vrste. Otvorjeno od 1. aprila do konca novembra. Znižane cene do 1. junija in od 1. sept. Kopal. zdravnik dr. Ed. Maj. Klin. masaža, zdravilna gimnastika, elektriciteta. Prospekte in pojasnila daje **kopališko ravnatelj. Krapina-Toplice na Hrvatskem.**

Od postaje „Rogaške“ lokalne želez. Grobelno-Rogatec, odcepek (Dunaj-Trst) 2 uri. Postaja Zabok-Krapina-Toplice (Čakarturn-Zagreb) 1 uro. Na obeh postajah poštni in zasebni vozovi. Zasebni avtomobili. Naročila pri kopal. ravnateljstvu na postaji Zabok-Krapina-Toplice, Rogatec in Poljčane.

Kavarna „PREŠEREN“

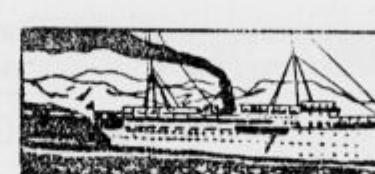
Slavnemu občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da sem popolno prenovil in opremil „**Kavarno Prešeren**“ ter se priporočam za najštevilnejši obisk.
Velespoštovanjem
K. POLAJNAR
kavarnar.
1921 3-3

Svoji k svojim!

1607 **ANTON JERKIČ** 10-8

edini odlikovani fotografski zavod za moderno fotografovanje in slikarstvo,
:: Gorica, Gosposke ulice št. 7 ::
☐ **elektrofotografski zavod** ☐
Trst, Via delle Poste 10, I. nadstropje.
Posnemanje izključno pri čarobni električni razsvetljavi s pomočjo :: svetilke „Jupiter“ do 7. ure zvečer. — Svetovna novost! ::

Svoji k svojim!

Zabavne vožnje Avstr. Lloyd v Trstu

s posebnim parnikom „Thalia“.

Potovanje IX. iz Bremerhavna v Trst od 5. septembra do 1. oktobra v znamenita morska kopališča atlantskega oceana, na Špansko in v Alžir. Vožnja po morju z oskrbo stane od 520 K višje.

Potovanje X. v severno Afriko, na Špansko in Baleare iz Trsta od 8. oktobra do 4. novembra. Cena vožnji po morju z oskrbo je od 650 K višje.

Potovanje XI. iz Trsta od 10. novembra do 4. decembra na Malto, v Tripolis, Egipt in na Grško. Vožnja po morju z oskrbo od 600 K višje.

Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna **Thos. Cook & Son**, Dunaj, I., Stephansplatz 2, pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih. 1834 6-4

Pojasnila daje **R. Ranzinger** in **Edvard Kristan** v Ljubljani, kakor tudi glavna agentura **Avstr. Lloyd** na Dunaju, I., Kärntnerring 6.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Anversa New York

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
FRANC DOLENC
v Ljubljani,
Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 46-33

Za vsako ceno „Angleško skladišče oblek“

prodajam samo še **do 31. avgusta** vso poletno obleko za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC 1326
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Podružnica i v Spljetu. i

Delniška glavnica i i K 2.000.000. i i

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica i v Celovcu. i

i Rezervni fond i i K 200.000. i i

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

1248 52-13

J.C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
Banka in menjalnica.
Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

Zaloga :
vseh vrst
sukna, platna ter
manufakturnega
blaga. :

Služba

2017 2-2

**organista in
cerkvenika**

v Dobrničah se nastopi o sv. Mihaelu.
Oglaš na župni urad v Dobrničah. Plača
do 1000 K, prosto stanovanje.

Odda se z novembrskim terminom

lepo stanovanje

obstoječe iz 5 sob in celim modernim kon-
fortom in pritliklinami, na Dunajski cesti
št. 20 v II. nadstropju. Natančnejši podatki v
pisarni dr. Ivana M. Hribarja v Sod-
nijskih ulicah št. 2. oziroma pri hišniku
istotam. 1974 3-3

NOXIN

NOXIN

1393 25-6

Dobi se v vseh boljših trgovinah

Zaloga pri K. A. KREGAR, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 2.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem kolizeju na
Marija Terezije cesti št. 11

Puc & Komp.

priporoča **kompletno opravo za spalne**
in jedilne sobe, železno pohištvo,
tapetniške izdelke in blago.
Zagrinjala in posteljne preproge
vsled opustitve po znižanih cenah.

Lastno mizarstvo in tapetniške delavnice.

:: Specijaliteta: Patent. spalni divan. ::

9931 2

Seb. Unterhuber

Ustanovljeno 1870 lastnik Fr. Benque Telefon št. 237.

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 73

nasproti topničarski vojašnici 1566 (10-9)

**tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna ce-
mentnih izdelkov in umetnih kamnov, podjetje
za betonske naprave in naprave vodnjakov**

priporoča se v izvršitev vseh kamnoseških del in umet-
nega kamenja (v različnih imitacijah), kakor posamezne dele za fa-
sade, balkone; grobne spomenike itd.; stopnice po na-
ročilu narejene z železno sestavo; cementne cevi (rore) z vloženo
žično pletenino za popravo vodotokov itd.; plošče iz cementa
(Metallique), preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hod-
nikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzetje betonskih naprav in vodnjakov
na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in Romancement iz
Weissenbacha. — Proračuni zastoj in poštnine prosto.

Rimske toplice
Tržič (Monfalcone) na Primorskem.

Stalna toplota 38—40° R. — Sezona od 1. junija do zad-
njega septembra. — Zlasti priporočljivo proti protinu, trganju, išijasu,
ženskim boleznim itd. — Lastnina kneza Thurn-Taxis-a.

1057 17

Oskrbništvo Rimskih toplic.

Velika
zaloga oblek
za gospode in dečke.

Stalne, na vsakem
predmetu označene
cene.

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

595 51

Priznано najboljša
:: delavnica ::
za izdelovanje oblek
:: po meri. ::

Velika zaloga doma-
čega in pristno an-
:: gleškega blaga. ::

Proda se 1922 3-3
malo gosposko
posestvo.

Vila s 7 velikimi sobami za stanovanje, kuhinjo,
jedilno shrambo, kletjo, podstrešno sobo in sušilnico
za perilo. **Gospodarsko poslopje** s hlevom za
4 živine, kletjo za sočnje, perilnico, 2 oddelkoma
za kokoši, prizidanim svinjakom in dvoriščem za
kokoši. **Vrtnarska hiša** s sobo, kuhinjo in je-
dilno shrambo. **Kolarna** za vozove, premog in
drvarnica. **Lep park, vrt za zelenjavo**, mnogo
zlahtnega sadja, travniki in njive. Skupna površina
6 oral. — Možno je najeti lov in ribarstvo. — Dobra
pitna voda. Lega proti severu zavarovana proti vetru
in prahu. Krasen razgled. Proda se vse meblvano
in s fundus-instruk. vred. — Okolica Vojnik pri
Celju. Vprašanja na **Vila Dragič, Vojnik.**

Potniki v Ameriko
Hlatoj kelijo dobro, po ceni in
zanestljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Sinetelka
v Ljubljani, Koroške ulice 26.
Dšalicverstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

Zahtevajte brezplačno dopisilistev mojega flustj
cenika z nad 1000 slikami. —
Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vrne
nazaj za popolni znesek.
Slika 1/2, nav. velikosti.

Št. 365
srebrna dam-
ska remont. gl. 3-50
Št. 322
srebrna moška
remont. 3-50
Št. 337
srebrna s sidro
15 kamnov 5-
dvojni plašč 6-50
Št. 341, srebrna s sidro
dvojni plašč 15 kam-
nov, posebno
močna. 7-9-50

Anton Kliffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Isvos v vse dežele. Maribor L5., Stajersko.

Podružnica v Brnu

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4 1/2 % in 1/4 %, upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih 4 % ban-
kovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavnice.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ,
L., Wipplingerstr. 22.
(Ustřední banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporebanka“.
Depoziranje kavnj im
vadij raznih vrst.
Eskont menije samo
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.
Telefon št. 12017.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 %** to je: daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — **Najsigurnejša prilika za štedenje!**

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.